

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, BALANDIS – APRIL 26, 1989

Nr. 81

LAIŠVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

LKB Kronika, Nr. 79

(Tęsinys)

LTSR Prokurorui,
Liudvikui Sabučiai,
Persitvarkymo Sąjūdžiui,
„Komjaunimo Tiesos“ Redakcijai

Atviras laiškas

Ir kuniga S. Tamkevičių bei kuniga A. Svarinską neteisė už akių, kaip tai darė Stalino laikais. Uždarėje, vien liudiniškai (išskyrus teisiamųjų šeimos narius) ir saugumo patikėtiniams užpildytoje salėje vyko „atviras“ teismo procesas.

Nežiūrint, kad, apklausdami arti 200 tikinčiųjų, saugumiečiai naudojo neleistinas tardymo priemones (menančius atsakymą klausimus, grasinimus, nepilnamečių tai na, nedalyvaujant jų tėvams) ir net nežūrint, kad nerado jų tarpe liudijančių prieš šiuos kunigus, – vis tiek juos nuteisė. Ir ne metams, ne dviems – dešimčiai. Tai nenuostabu ir nekeista. Mes, tikintieji, prie to pripratę, bet neapsipratę ir nesutikę su tokia padėtimi. Todėl prašome paaiškinti, kaip visa tai suderinti su viešumu ir demokratija?

Kada gi pažalio socialistinis teisingumas atsigręš ir į tikintį, ir į kunigą?

Prierašas „Komjaunimo tiesos“ redakcijai. Kreipiamės į jūsų laikraštį, jis toliausiai pažengęs demokratijos ir viešumo

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

keliu. Tikime, kad jame atsiras vietos ir tikinčiojo problemoms svarstyti. Paskelbimo atveju prašytume teksto netrupinti – pavargome nuo atitrauktų iš konteksto epizodų.

1988.07.12
Pasirašė kybartiečiai:

Kostas Abraitis, Rimantas Baltrušaitis, Marija Baltrušaitienė, Benius Baltrušaitis, Alfonsas Bilickas, Juozas Bindokas, Teresė Bruožienė, Birutė Briūtė, Ona Dailidavičienė, Gintas Dobiliauskas, Elena Dobiliauskienė, Ona Grigalevičienė, Romas Griškaitis, Ona Griškaitienė, Evaldas Jūras, Ona Jasaitienė, Ona Kavaliauskaitė, Aušra Karaliūtė, Ona Langaitienė, Matilda Mališkienė, Bernadeta Mališkaitė, Kestutis Mačiulaitis, Anastazija Mačiulaitienė, Lina Mačiulaitytė, Eugenija Mencinskienė, Vytas Norkus, Stanislava Norkienė, Jeronimas Samuolis, Salomėja Samuolienė, Ona Šarkauskaitė, Teresė Šioraitienė, Dalia Verbylaitė, Romas Žemaitis, Arvydas Žemaitis, Petras Žemaitis, Edmundas Žemaitis.

Teisiamas lietuvis kareivis

Vilnius. 1989 balandžio 21. (LIC) – Vakar Kaliningrado srityje prasidėjo lietuvių kareivio teismas. Karinėje prokuratūroje teisia šiaulietį Kestutį Jesiulevičių, kuris yra kaltinamas RTFSR baudžiamojo kodekso 246 straipsnio-punkto A pažeidimu. Šis straipsnis, atitinkantis LTSR baudžiamojo kodekso straipsniui 260-A, baudžia laisvės atėmimu nuo vienerių iki penkerių metų už „savavališką pasitraukimą iš dalinio ar tarnybos vietos“.

Jasiulevičius nusikalto tuo, kad jis atsisakė priimti karinę priesaiką motyvudamas, kad, kaip Lietuvos pilietis, jis negali duoti priesaikos okupacinei kariuomenei.

Psichiatrinėje

Š.m. vasario 20 d. Lietuvos Helsinkio grupė paskelbė dokumentą Nr. 65, kuris atskleidžia Jesiulevičiaus tragišką likimą. Jesiulevičius buvo „gydomas“ Kaliningrado ligoninės psichoneurologiniame skyriuje už tai, kad atsisakė duoti priesaiką. Išleistas iš ligoninės, Jasiulevičius iš dalinio pabėgė ir slapstėsi. Kovo mėn. pradžioje Helsinkio grupės nario Vytauto Bogušio žiniomis, Jasiulevičius buvo suimtas pas LTSR Aukščiausios Tarybos prezidento pirmininką Astrauską, kai ten ieškojo užuovėjos. Pasak Bogušio, Jesiulevičius buvo sugrazintas į Kaliningradą, kur jam iškėlė byla.

Vadinamas fašistu

Sąjūdžio būstinės bendradarbis Adolfas Ūza pranešė LIC, kad vienas iš teismo liudytojų, pulkininkas, bandė šmeižti Jesiulevičių, sakydamas, kad jis yra fašistas ir turėtų „supūti Sibire“. Pasak Ūzos, teisma

stebi Sąjūdžio seimo tarybos narys ir LTSR deputatas Kazimieras Uoka iš Kauno, kuris pareiškė, kad nori būti kaltinamojo patarėju. Jam teisme buvo pasakyta, kad jis negali būti patarėju, kadangi Jesiulevičius nėra Sąjūdžio narys. Anot Ūzos, iš šitokio teismo pareiškimo Uoka yra padaręs išvadą, kad jaunuoliai turi stoti į Sąjūdį tam, kad Sąjūdis galėtų kaip visuomeninė organizacija juos ginti jiems atsisakius duoti karinę priesaiką.

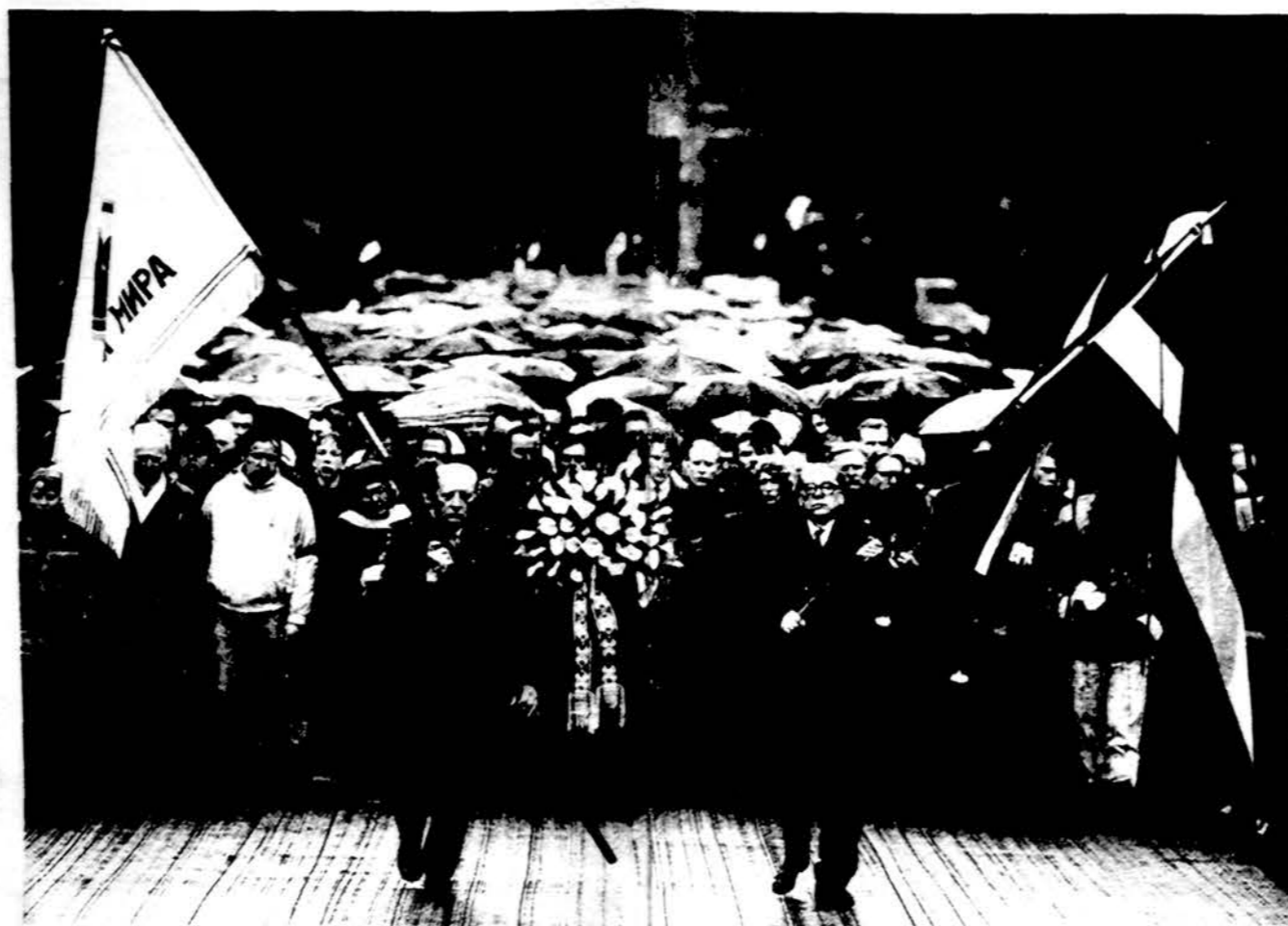
Uokos nuomone, teismas vakar nepadarė sprendimo, nes yra pasimetęs ir dar laukia nurodymų iš viršaus. Teismas šiandien tęsiasi antrą dieną, ir, spėja Ūza, ko gero paskelbs nuosprendį.

Kariuomenėje nėra persitvarkymo

Prieš teismo pradžią, trys masinės pilnos kareivių buvo užtikinusios prie karinės prokuratūros, kur buvo tikimasi, kad įvyks protesto mitingas. Mitingo tačiau nebuvo.

Anot sąjūdiečio Ūzos, vakar per respublikinę televiziją įvyko aukšti armijos pareigūnai iš Pabaltijo apygardos – lietuviai. Prieš telefonarumą, Moterų sąjūdis suorganizavo piketą. Transparentuose buvo žuvusių tarybinę armiją žmonių pavardės, o mažas 5-6 metų vaikas ant nugaros nešiojo plakatą su tekstu „Aš noriu tarnauti Lietuvos kariuomenėje“.

Pasak Ūzos, forumas vyko stalinine dvasia: karininkai parodė, kad kariuomenėje visiškai nėra pertvarkos. Jie, teigia Ūza, nemato reikalo leisti kareiviams atitarnauti savo respublikose, nes tai yra gynybinis Tarybų Sąjungos potencialas.

Latvijos Liaudies Fronto nariai, nors ir lietuvi lyjant, žygiuoja tyloje paminėti Stalino išvežtus ir nužudytus latvius. Prieš metus šios rūšies demonstracijos Pabaltijo kraštuose buvo draudžiamos. Latviai vis drąsiau pasisako už atsiskyrimą iš Sovietų Sąjungos.

Atsisakoma nuo Brežnevo doktrinos

Vengrai laukia Sovietų karų išvykimo

Budapeštas. – Vengrijos Komunistų partijos vadas Karoly Grosz pranešė savo Centro komitetui praėjusią savaitę, jog M. Gorbačiovas jam pasakė, jog turi būti garantuota, kad nebūtų daugiau pakartotos Sovietų invazijos Vengrijoje ir Čekoslovakijoje. Grosz lankėsi Maskvoje kovo 23 ir 24 dienomis ir turėjo 4 valandų pasitarimą su Gorbačiovu.

„Apžvelgdamas 1956 ir 1968 metų įvykius, Gorbačiovas pasakė, jog viskas turi būti padaryta, kad išorinės jėgos neįsiveržtų į kitos socialistinės šalies vidaus reikalus“, pranešė Vengrijos oficiali žinių agentūra, cituodama Grosz pranešimą Centro komitetui nariams. Sovietų daliniai Vengrijoje 1956 m. žiuriai numalšino pradėtą vengrų tautos sukilimą. Gi 1968 m. Sovietų kariuomenė, prisijungusi dalinius iš Vengrijos Rytų Vokietijos, Lenkijos ir Bulgarijos įsiveržė į Čekoslovakiją ir sutriuškino Aleksandro Dubčeką pradėtą laisvę gyvenimą, vėliau pavadintą gražiu „Prahos pavasario“ pavadinimu.

Atsisakoma invazijos

Grosz viešai neaiškino, kokios tos kalbės garantijos turėtų būti, apie kurias kalbėjo Gorbačiovas, tačiau vengrų oficialus pareigūnas mano, kad tai turėtų būti Sovietų vadas, kuris nebeįsakytų savo kariuomenei užimti kitą kraštą. Praplėsdamas šį pranešimą, Vengrijos Komunistų partijos spaudos direktorius Laszlo Major praėjusį ketvirtadienį pasakė, jog minėtas Gorbačiovo-Grosz pasikalbėjimas parodo, kad vadinamoji „Brežnevo doktrina“ yra mirusi. Tuo pasakytu būdavo pateisinama Sovietų invazija į Čekoslovakiją. Tuo metu Leonidas Brežnevas, Sovietų vadovas, tvirtino, kad visų komunistinių kraštų pareiga yra padėti tam kraštui, kuriame gresia komunistų režimui pavojus iš vidaus.

Vengrų partijos vadas Grosz taip pat gavo iš Maskvos

pažadą, kad Vengrijos istorikams bus leista susipažinti su Sovietų dokumentais, kurie turi ryšio su 1956 m. invazija ir vengrų tautos sukilimu.

Vengrų liberalai veikia

Vengrijos Komunistų partijoje yra susidaręs liberalų blokas, kuriems vadovauja Politbiuro narys ir ministras Imre Pozsgay. Jie pradėjo nuteistųjų vengrų reabilitavimą, ypač iš 1956 metų invazijos. Budapešto didžiausiose kapinėse pradėjo ieškoti tarp nepažymėtų 300 kauburėlių to meto pakartųjų asmenų, kad atpažintų bent dalį jų palaikų. Ir nuostabi būdu buvo atpažinti du kūnai: to meto Vengrijos ministro pirmininko Imre Nagy ir generolo Pal Maletter, kuris kaip tik vadovavo vengrų sukilimui. Pravesti tyrimai parodė, kad tai tikrai jų palaikai. Vyriausybė leido, kad po 31 metų būtų pradėta ieškoti tuose kapų kauburiuose likusiems gyviesiems savo artimųjų palaikų.

Sudarytas Komitetas ruošia iš naujo palaikyti jų palaikus birželio 16 d. ir pastatyti to sukilimo nužudytiesiems paminklą. Birželio 16 d. bus 31 metų sukaktis, kai buvo pakarti Imre Nagy, gen. Maletter ir Miklos Gimes. Iš naujo jie bus palaidoti, jų šeimoms pagaidaujant, tose pačiose kapinėse. Vengrai ruošiasi šį birželį paminėti visus savo žuvusius už Vengrijos laisvę masiniu žmonių dalyvavimu.

– PLO vadą Arafatą Varšuvos aerouoste sutiko Lenkijos komunistų vadas gen. W. Jaruzelskis, kuris atvyko dviejų dienų vizitui į Lenkiją.

– Japonijos ministras pirmininkas Noboru Takeshita pranešė, jog jis pasitrauks iš pareigų, kai parlamentas priims naują biudžetą. Jis kaltinamas kyšių emimu, nors jis pats visa tai paneigė. Iš pareigų pasitraukias todėl, jog noris, kad būtų išlaikytas pasitikėjimas vyriausybe.

TRUMPAI IŠ VISUR

– Dr. Otto von Hapsburg padėkojo VLIKui už pareiktą užuojautą, mirus jo motinai karalienei Zitai. O. von Hapsburg yra Europos parlamento narys, didelis lietuvių draugas ir laiške pažadėjo, kiek tik jis galės, padės kelti Lietuvos ir lietuvių reikalus laisvajame pasaulyje.

– Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos išrinkta Premijos komisija – pirm. A. Kučys, red. kun. P. Garšva, red. V. Gedgaudas, prel. dr. J. Prunskis ir žurn. Vl. Būtenas balandžio 17 d. posėdyje 1988 m. Žurnalistų premiją paskyrė Vytautui Meškauskui.

– Washingtono prisiekusieji jau ketvirta diena nagrinėja pulk. Oliver North teismo bylą, peržiūredami šimtus puslapių jiems pateiktos medžiagos. Jie privalo nuspręsti, ar North tikrai kaltas 12 kaltinimų, kuriais jį kaltina prokuroras. Denise M. Anderson yra prisiekusių vyriausia. Ji paprasė teisėją, kad duotų didesnį kambarį posėdžiams. Teisėjas Gesell pasmerkė NBC žinių skyrių, kad pasiuntė prisiekusiujų namus laiškus ir prašė jų pasikalbėjimų po to, kai bus padare sprendimą.

– Kinijos studentai savo sostinės gatvėse labai išplėtė demonstracijas, kurios tęsiasi jau 7 dienas. Šimtai tūkstančių ne tik studentų, bet ir darbininkų jungiasi kartu reikalaudami didesnių politinių laisvių savo žmonėms. Tokio dydžio demonstracijų Kinijoje nebuvo jau 13 metų.

– Washingtono Senato daugumos vadas George Mitchell, kalbedamas per televiziją, pasakė, jog Oliver North teismas parodė, kad buvęs prezidentas Ronald Reagan buvo žymiai daugiau įsijungęs į Irano-Contras reikalus, negu buvo iki šiol žinoma. Senatorius noris išsiaiškinti, kodėl Kongreso prarastame apklausinėjime, kuriam vadovavo tuometinis senatorius John Tower, praleido kai kuriuos svarbius dokumentus nepastebėjęs.

– Taiwano (Formozos) žurnalistams bus leista lankytis Kinijoje ir pranešinėti žinias. Tai buvo draudžiama 40 metų.

Pusė milijono latvių demonstravo Rygoje

Liaudies Frontas laimės rinkimus

Ryga. – Latvijos Liaudies Fronto vadovai mano, jog jų fronto organizacijos kandidatai laimės šį rudenį rinkimus i Aukščiausiąją Latvijos tarybą. Latvijos Liaudies Fronto pirmininkas Dainis Ivans, 33 metų, buvęs televizijos žurnalistas, New York Times korespondentui pasakė, jog Frontas mano laimėti 70% kandidatų į tarybą. Latvijai yra skirta 34 vietos ir Frontas mano laimėti 26 vietas, kaip kad jie laimėjo ir praėjusius rinkimus. Liaudies frontas pradėjo savo veiklą spalio mėnesį. Jei jie laimėtų rudenio rinkimus, tai, kaip Fronto pirmininkas sako, galėtų bandyti Latviją padaryti demokratiška ir suverenia valstybe. Ivans sako, kad jie būtų labai patenkinti, jei galėtų pasekti Suomijos pavyzdžiu.

Burda latviai

Latvių Fronto delegacija lankosi šiuo metu Amerikoje. Jų tikslas esą sukurti parlamentarinę vyriausybę, kuri pati kontroliuotų labai suindustrintą ekonomiką, gyvenamąją latvių kalbą visose srityse, kas šiuo metu esą labai sunkiai sekasi ir pravežtų savo pilietybės įstatymą. Ypač didelę problemą kelia gyventojų skaičius, nes pačių latvių Latvijoje skaitoma maždaug 48%. Rusų antplūdis esą pasibaisėtina didelis.

Latvių Fronto pirmininkas su savo kitais nariais važinėja po Amerikos miestus ir ragina

Atsteigta agronomų sąjunga

Kaunas. Kaune bal. 8 d. atkurta 1921-1940 metais veikusi Lietuvos agronomų sąjunga. Per visą suvažiavimą delegatai prieš akis matė papuoštą ruginės duonos kepalą ant lininio rankšluosčio. Visa salė sustojo, kai scenon pasirodė veteranai agronomai Angelė Sirutytė-Augulienė, Aleksas Laimus, Antanas Mikalkėnas, Baly Sabanavičius, Zigmantas Vinnickas, Petras Vasinauskas ir 87 m. amžiaus turis Domas Vasarevičius iš Švenčionių. Suvažiavimo išvakarėse buvo prisiminti agronomai kūrėjai Juozas Tūbelis, Juozas Tonkūnas, Jonas Aleksa, Jurgis Krikščiūnas. Paminėti agronomai ir tremtiniai ir emigrantai. Suvažiavimas nutarė užmegzti ryšius su išsivijusiais agronomais. Jau susiorganizavo 48 skyriai. Išrinkta taryba. Jai vadovaus prof. Petras Bėčius, Žemės Ūkio akademijos prorektorius.

Demokratų partijos eisena

Vilnius. – (LIC) Sekmadienį, balandžio 23 d., Lietuvos Demokratų Partija organizavo gedulo eisena Vilniuje. Pasak partijos nari Arūną Degutį, eisenos tikslas buvo pagerbti Gruzijos įvykių aukas ir tuo pačiu išreikšti solidarumą Gruzijos tautai jos tragedijoje. Eisena prasidėjo Tarybų aikštėje nuo LTSR Aukščiausios tarybos rūmų. Gėlių padėjimas prie Šv. Kazimiero koplyčios Vilniaus arkikatedros šone, o 20 val. gedulingos šv. Mišios katedroje už žuvusius.

pradėti prekybinius bei kultūrinius ryšius su Latvija. Jų tikslas – išvengti Maskvos kontaktų. Latvijoje šiuo metu esą pasikeitęs žmonių galvojimas; latviai pradeda atsikratyti baimės ir depresijos, kuri juos slėgė dešimtmečiais, pasakojo Ivans. „Tai tautinis istorinis pabudimas“.

1939 metų paktas

New York Times dienraštis vėl primena skaitytojams, kad Latvija, kaip ir jos kaimynės valstybės, buvo Sovietų Sąjungos užgrobtos po to, kai buvo 1939 m. pasirašytas slapta sovietų-nacių paktas, igalines stalinistinių terorą ir rusų dominavimą Pabaltijo valstybėse. „Tai buvo nepaprastai tragiškas laikotarpis“, pasakojo dr. Ilmars Lazouvskis, kitas latvių fronto narys. Latviai reikalauja, kad Maskva, Vakarų ir Rytų Vokietijos paskelbtų 1939 metų sutartį nebegaliojančiu dokumentu.

Latvių tarpe padidėjo nusistatymas prieš sovietus. Praėjusią savaitę įvyko Latvijos ūkininkų sąjungos suvažiavimas, kuriame buvo pasisakyta balsavimo būdu prieš Latvijos Komunistų partijos antrąjį sekretorių Vitalijų Sobolevą, kuris yra rusas. Jis laikomas tikroju Latvijos valdytoju, o partijos vadas Jan Vagris esą tik figūra rusų rankose, pasakojo delegacijos nariai. Į ūkininkų suvažiavimą atvyko ir Sobolevas ir turėjo būti pasodintas prezidiume, tačiau latviai atsisakė tai padaryti.

Deportavo 70,000 latvių

Fronto vadas pranešė, jog prieš tris savaites Rygos gatvėmis demonstravo pusė milijono žmonių, paminėdami 1949 m. išvežtus 70,000 latvių, kurie buvo Stalino deportuoti. Kai šilmižiška minia priartėjo prie KGB mūrų, eisena sustojo vietoje ir tyloje palenkė savo vėliavas ir šiuo susikaupimu atidavė pagarbą išvežtiesiems ir nužudytiesiems latviams. Tai buvusi efektinga minios demonstracija, negu skandavimai nukreiptų šūkių prieš Kremlių. Sovietų saugumas nebandė išvaikyti publikos.

Latvijoje naujos pilietybės įstatymas yra opus klausimas, tačiau jis yra įrašytas į Konstitucijos projektą, kuri busianti tikrai priimta gegužės mėnesį. Pasiūlytas straipsnis nusako, kad laikinieji darbininkai, daugiausia rusai, nėra Latvijos piliečiai ir jiems nebus suteikiama Latvijos pilietybė, jei neįsismoks latviškai ir neišgyvens nustatytą metų skaičių.

KALENDORIUS

Balandžio 26 d.: Anakletas, Marcelinas, Vilūnė, Rimgaudas, Klaidijus, Dargailė, Gailienė.
Balandžio 27 d.: Tertulijonas, Zita, Gotautas, Aušra, Anastazas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:56, leidžiasi 7:42. Temperatūra dieną 70 L., naktį 51 L.

SKAUTYBĖS MYKOLAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŪDŽIO SUKAKTUVINĖ STOVYKLA – STUDIJŲ DIENOS

Akademinis Skautų sąjūdis š.m. švenčia 65 m. sukaktį. Tik pernai šventėme Lietuvos nepriklausomybės ir Lietuvos Skautų sąjungos 70-metį. Šių sukaktių šviesoje žengiami ir naują laikotarpį pasižyminti tautos atgimimo pasireiškimo ir mūsų vilčių sustiprėjimo dėl Lietuvos Laisvės.

Ši sk. akademikų sukaktis bus minima skyriuose, t.y. visuose lietuvių centruose Europoje, JAV, Kanadoje, Austrijalijoje ir kitur. Bene pirmas minėjimas bus ruošiamas Akademiniame skautų stovykloje – Studijų dienos 1989 m. liepos 1-7 dienomis, Rako stovykloje, MI. Planuojamos dienų temos: „Lietuva dabartyje“; „A.S.S. 65 m. kelyje“; „Iškilmingas sukakties minėjimas“; „Didieji lietuviai patriotai“; skyrių reikalai ir A.S.S. ateitis, išvyka ir baidarių

iškyla, literatūrinės ir linksmos vakaronės, ir t.t.

Stovyklai – Studijų dienoms vadovaus A.S.S. pirmininkė fil. D. Eidukienė ir pavaduotoja fil. A. Likanderienė. Talkins A.S.S. vadijos nariai, vietovių skyrių vadovai ir kiti. Kviečiami paskaitininkai planuojamoms temoms, įjungiami Korp! VYTIS, Akad. Skaučių draugovė ir Filisteriai bei skyrių valdybos ir programos paruošimą ir pravedimą. Ateityje stengsimės didžnai ir išsamiai informuoti apie programą, paskaitininkus, skyrių išpareigojimus ir kt.

Akademinio Skautų sąjūdžio narius kviečiame paskirti š.m. liepos mėn. pirmą savaitę studijų dienoms ir pagyventi nuotakomis Lietuvoje, pasvarstyti išsivijus organizacijų veiklos pagyvinimo aktualijas ir pabuvoti bendraminčių tarpe.

ĮŽODIS VISAM GYVENIMUL...

Lietuvoje bandoma atkurti Skautų organizaciją, ji turėtų įsitraukti į tarptautinį skautų judėjimą. Per Respublikos skautų suvažiavimą radijo žurnalistė Renata Baltrušaitytė, kurios reportažas buvo transliuotas vasario 21 dieną, kalbėjosi su 1937 metų skaute Alina Dvoreckiene. Mūsų redakcija po laidos gavo A. Dvoreckienės laišką – prisiminimus iš vaikystės. Moksleivių, susizavėjusių šia organizacija, – daug, betgi jie dar ne visi teisingai suvokia skautystės esmę. Tegul šie prisiminimų epizodai paskatins juos pirmiausia domėtis jaunimo organizacijų, veikusių Lietuvos Respublikoje įvairove, o paskui bus galima mąstyti, ką rinktis

Sesė ok. Lietuvoje prisimena

Ilgai atminsiu šių metų vasario 12 dieną įvykusią atgimstančios skautų sąjungos pirmąją respublikinę suveigą. Daug jaudinančių akimirkų, daug džiaugsmo, daug minčių. Neapleidžia manęs ir senieji prisiminimai.

„Aš pasižadau mylėti Dievą, Tėvynę, pildyti jauniesniųjų skautų įžodį ir kasdieną padaryti po gerą darbėlį“. Tai buvo mano įžodis 1937 metais. mes žinojome, kad privalome būti dori, sąžiningi, darbštūs, gerbti vyresniuosius, mylėti savo artimą, kaip pati save. Privalėjome pirma pasirūpinti kitu, o tik paskui – savimi. Žinojome, kad ten, aukštai, mus stebi akyla Dievo akis ir Jis viską mato.

Pasižadėjome mylėti Tėvynę. To mus mokė keturių skyrių mokytoja Vladislava Arminaitė. Tai buvo Mokytoja iš didžiosios raidės. Šviesus Jos atminimas. Visada prieš ją lenkiu galvą. Jos dėka mes sužinojome, kad mūsų Tėvynė – tai Lietuva. Joje mes gimėme, augome, ją privalome mylėti ir branginti. Tai buvo šventa taisyklė. Ji paliko man ir dabar. Labai gerai prisimenu, kaip mokytoja Arminaitė (ji buvo mūsų skautininkė) sakė: „Mokykitės, vaikai! Ateis

svetimi, užkariaus mūsų kraštą, tada žinosite“. Šitą atmenu pažodžiui. O 1940 metais mokytoja ištarė: „Ar aš jums nesakiau?“ Mes supratome ir tylėjome.

Kalėdų, Vėlykų ir tautinių švenčių proga mes ruošdavome dovanėles Vilniaus krašto pavergtiems lietuviams: pačios megdavome pirštines, kepure, šalikėlius, įdėdavome ir saldumynų. Tai mums būdavo malonumas. Žinojome, kad Vilniuje, mūsų Lietuvos sostinėje, „...broliai mūs vargsta, erelio prispausti, belaukdami mūsų, pražiūri akis...“ Tai dainos žodžiai, kurių mes dainuodavome. Dainuodavome ir skautiškas dainas.

Skautų sveigos, tai ne vien dainos. Mes mokėmės darbo, grūdinomės fiziškai, mokėmės globoti gyvąją gamtą ir ją mylėti.

Įžodžio žodžius – kasdieną stengtis padaryti po gerą darbėlį – mums primindavo mazelis ant kaklaraiščio galiuko. Pats pirmasis mano geras darbas, gerai atmenu, buvo labai neįžymus. Einu gatve. Lyja. Priekyje eina moteris ir neša ant rankų mažą vaikėlį. Galvoju, ką galiu gero padaryti. Ir, nieko nelaukus, pasiūlau jai savo lietsargį. Čia, aišku, ne žygdarbis...

Ir dar keli prisiminimai. Buvo Antaninės. Prezidento rūmų sodelis. Pilna skautų. Stoviu balkone priešais prezidentą Antaną Smetoną ir jauniesniųjų skautų vardu sveikinu jį. Išgirdusi savo balsą per garsiakalbį, sutrikau ir nutilau. Tačiau baimė tuojau pat praėjo, ir išporinau sveikinimo žodžius. Prezidentas dėkodamas padavė man dešinę ranką. Aš, būdama paukštytė, ištiesiau kairę ranką (skautai sveikinosi kaire ranka) ir saliatuovo mažuoju saliatu. Tat buvo didžiulis įvykis mano aštuonerių metų žmogaus gyvenime.

Kauno Mickevičiaus dainų slėnis. Sveikinu ir įteikiu baltų rožių puokštę nuo paukštyčių šaulių vadui Saladžiui. Man jau

Lietuviškos skautijos pirmūnų v.s. Petrą Jurgelą, jo 85 metų amžiaus proga, 1986-tais metais sveikina LS Seserijos Vyriausia skautininkė vs tn. Stefa Gedgaudienė, s. Mykolas Banevičius ir s. kun. J. Pakalniškis. Dešinėje – vysk. Paulius Baltakis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis ir jo žmona, kun. Leonardas Andriekus.

VYRIAUSIA SKAUTININKĖ LANKOSI LIETUVOJE

Lietuvoje atskuriantis skautijos vadovų pirmasis suvažiavimas vyks Vilniuje balandžio 29-30 dienomis. Suvažiavime bus svarstoma pagrindinės veiklos gairės bei ateities planai ir nustatyta galutinė data numatytos šią vasarą ruošti vadovų stovyklos. Į suvažiavimą buvo kviečiama ir išsivijus LSS vadovybė. Kiek iš mūsų vadovų, -ių galės suvažiavime dalyvauti, šiuo metu dar nežinoma, nes kelionė susijusi su nelengva sprendžiama vizų problema. Teko patirti, kad vizą pavyko gauti LS Seserijos Vyriausios skautininkės v.s. t.n. Stefa Gedgaudienė. Sesė Stefa balandžio 22 d. jau išskrido į Lietuvą ir į JAV-es sugrįš gegužės 3 ar 4 d. Sesei Stefai linkima laimingos kelionės, malonios viešnagės Tėvynėje ir sėkmingo dalyvavimo suvažiavime. Laukiame grįžtančios su džiugiomis žiniomis.

devyneri.

Didžiulis įvykis mano vaikystėje buvo Žižmaro, žymaus lietuviškos veikėjo, atvykimas iš lenkų okupuoto Vilniaus. Kartu atvyko ir „Varpo“ choras. Didžiulis minėjimas ir koncertas Kaune buvo surengtas Vytauto Didžiojo istorijos muziejaus salėje. Manteko tartinis sveikinimo žodžius, kuriuos galėjo girdėti visa Lietuva. Tačiau, kai choristų akyse pamaciau ašaras, susijaudinau ir nutilau. Tėvai, klausydamiesi radijo, pagalvojo, kad aš tuomet pamiršau žodžius. Tačiau – ne! Man pagailo sesių, kurios gyveno okupuotame Vilniaus krašte. Kitą dieną mes išlydėjome Žižmarą Kauno geležinkelio stotyje (nuotrauką ir dabar tebeturiu). Netrukus sužinojome, Žižmaras Vilniuje areštuotas.

1940 m. gegužės mėnuo. buvau jau vienuolikos metų. Skautų įžodis. Tačiau labai gerai prisimenu, buvo kažin kokios negeros aplinkybės. Geltonus kaklaraiščius mums užrišo ant mėlynų paukštyčių uniformų (skautų marškinėliai žali). Skautės liudijime nuotrauka taip pat paukštytės... Po labai trumpo laiko mokytojos Arminaitės žodžiai išsipildė. Skautės uniforma apsiųrenkti neteko beveik 50 metų. Tačiau šiu metų vasario mėn. 12 d. vėl apsiųrenčiau tikrąją skautės uniformą. Džiugu ir atsakinga. Savo išsaugotą paukštytės ženkluką, kaip relikviją, perdaviau anūkei, kuri taip pat ruošiasi įstoti į paukštytės.

Skautas, davęs įžodį, visą gyvenimą lieka skautu. O saliatas trimis pirtais reiskia: Dievui, Tėvynėi, Artimui!

„Kalba Vilnius“ 1989.III.10

PIRMŪNO DOVANOS ATSIKURIANČIAI SKAUTJAI LIETUVOJE

Petras Jurgelą, lietuvių skautijos ikūrėjas, per paskutinius trejus metus labai nesveikuoja. Gydytojų nurodymu, negali leistis į jokias keliones ir privalo laikytis griežtos dietos. Dėl to negalėjo vykti nei į brolio istoriko daktaro Kosto laidotuves Washingtono. Taip pat negalėjo vykti ir į skautijos 7-ąją Tautinę stovyklą, nors buvo nuosirdžiai kviečiamas atvykti bent į stovyklos uždarymą.

Patyręs apie skautijos atskurimą Lietuvoje, pasiuntė jai savo leidinius: „Pirmieji skauto žingsneliai“, 1920; „Piličių auklėjimo mokykla – skautystė“, 1920; „Lietuvos ateitis“, 1925; „Skautystė“, 1927; „Skautų tarnavimas Tėvynėi“, 1927; „Skautų vadovas“, 1929; „Lietuviškoji skautija“, 824 psl., 1975.

Šiuos leidinius pasiuntė ir didvyrio kapitono S. Dariaus dukrai dr. Nijolei Dariūtei-Maštarienei, prašydama įteikti Lietuvos skautijos vadovybei. Su ja susirašinėjo Dariaus ir Girėno skrydžio ir žuvimo klausimais.

P. Jurgelą ruošia spaudai savo veikalą „Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas“ antrąją laidą, pataisyta ir papildyta naujais duomenimis apie Dariaus persekiojimą Lietuvos karo aviacijoje ir apie „LITU-ANIKOS“ pašovimą. Šios knygos, ypač Lietuvoje, labai pasiūdoma.

1983 m. lapkr. 10 d. Popiežius pakėlė P. Jurgelą į šv. Silvestro riterius.

P. Lbn.

GRAŽINIEČIŲ GERASIS DARBELIS

„Aušros Vartų“ tunto „Kunigaikštienės Gražinos“ būrelis stengiasi kasmet atlikti patiesnio masto visuomeninio pobūdžio gerą darbėlį. Šiais metais tokiam darbėliui proga buvo Vilniaus Jaunimo teatro artistų Petro ir Apolonijos (Matkevičiūtės) Steponavičių atvykimas į JAV-es gydymosi tikslais. Petriui reikalinga sudėtinga operacija, kuriai nėra galimybių ok. Lietuvoje. Aišku, čia susiduriama su dideliemis pinigineis išlaidomis, o pašalpų prašyti nelengva, o dar sunkiau jas priimti. Pastangose, nors minimaliausiai šią padėtį palengvinti, gražinietės pasiūlė suruošti Apolonijos ir Petro rečitalį-koncertą. Po sėkmingo koncerto, dėkingsi Apolonija ir Petras Steponavičiai rašo:

„Su džiugiu nerimu, mes, du Vilniaus Jaunimo teatro aktoriai, balandžio 2 d. žengėme į Chicago Jaunimo centro didž. salės sceną. Kad šis mūsų susitikimas su Chicagoje gyvenančiais tautiečiais įvyko, esame labai dėkingi „Aušros Vartų“ tunto „Kunig. Gražinos“ būrelio vyr. skautėms: Rūtai Spurgienei, Aldonai Kaminskienei, Reginei Smolinskienei, Irenai Šerelienei, Reginei Kristopaitienei, Rūtai Bartkienei, Danutei Gierstikienei, Janinai Mikutaitienei, Rasutei Stropienei ir Valerijai Plepienei. Viskas buvo organizuota puikiai.

„Dėkome taipogi, mus šiltai sutikusiems tautiečiams, kurių maloniai nustebinantys telefono skambučiai pripildė visą sekanciją mūsų dieną.

Aušros Vartų tunto kunigaikštienės Gražinos vyr. skautų būrelis, surengęs Vilniaus Jaunimo teatro aktorių Apolonijos Matkevičiūtės ir Petro Steponavičių rečitalį balandžio 2 d. Jaunimo centre. Iš kairės pirmoji eilė: R. Kristopaitienė, A. Kaminskiene, akt. Apolonija Matkevičiūtė, R. Bartkiene ir A. Ramanauskienė; antroji eilė: R. Smolinskiene, V. Plepiene, akt. Petras Steponavičius ir R. Spurgienė (nėra J. Mikutaitienė, I. Šereliene, D. Nuotr. J. Tamulaičio

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

„Aušros Vartų“ tunto „Kunig. Gražinos“ būrelis padarė puikų darbėlį, balandžio 28-tą dieną į Lietuvos centrą Lemonte, kur atliksime kiek pako-reguotą programą.

„Pirmojo mūsų koncerto rengėjoms didelius ačiū!“

Pavykusiomis pastangomis džiaugiasi sesės gražinietės. O vilniečiams Petriui ir Apolonijai linkime sėkmingo artėjančio

koncerto Lemonte ir laimingo sveikatos reikalų sprendimo.

Reikia būti geriems ne del kitų, bet kad ir patys būtume taikoje su savo sąžine.

A. Tournier

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas) vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5833
DR. FRANCIS MAZEIKA
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 425-2670
1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 472-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2616 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinatų perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarimą

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 438-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.o.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5548

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5848 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplečiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
– Amber Chiropractic –
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
248-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinatų perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

PAVERGTIESIEMS

Turbūt nei viename laikotarpyje Lietuva nėra gavusi tiek daug neapmokamo garsinimo, kaip šiuo metu. Daug susidomėjimo sukėlė Estija, paskelbusi savo nepriklausomybės siekimą, tačiau Lietuva, nors ir naudodama kitą metodą, veržiasi laisvės kryptimi, paskelbusi nepalaužiamą suvereniteto siekimą, savo moralinę nepriklausomybę ir atkakliai ginama savo laisvos valstybės simbolius, šventes, verždamasi į kultūrinę, ekonominę, kalbinę nepriklausomybę.

Vokietijoje, Miunchene, leidžiamas pavergtų, antibolševikinių tautų žurnalas „ABN Correspondence“, kurio redaktorė Slava Stetsko mielai palaiko ryšius su mumis, išsivijęs lietuviams, savo pirmame šių metų sausio vasario numerį į pirmąjį puslapį įdėjo Sovietų Sąjungos pavergtų tautų chartą, pasirašytą ir paskelbtą Vilniuje 1989 m. sausio 28-29 dienomis. Lietuvių stipresnis subrudimas, besiveržiant į laisvę, buvo akstinas suvažiuoti eilės pavergtų kraštų atstovams į Vilnių ir pasirašyti specialią laisvės deklaraciją. Pasirašė Armenijos Laisvam Apisprendimui sąjungos atstovas M. Gabrilian, Kovos už Armenijos išlikimą atstovas V. Iščianian, Iljos Šavčavadzės sąjungos atstovas T. Hviniašvili, Lietuvos Jaunimo sąjungos atstovai S. Bučkavičius ir P. Vaitekūnas, Estijos Nepriklausomybės partijos atstovai L. Parek ir A. Zynas, Lietuvos Laisvės Lygos atstovai A. Baltrušis ir A. Terleckas, Ukrainos Helsinkio Susitarimų Vykdyto Stebėjimo sąjungos atstovai B. Hrycaj ir I. Makar, Latvijos Tautinės Nepriklausomybės sąjūdžio atstovas I. Zalitis, Gudų Pahonios sąjūdžio ir laikraščio „Gudijos tribuna“ atstovas S. Machaj, Gruzijos Demokratinės partijos atstovas G. Ačelja, Lietuvos Komiteto Politiniams Kaliniams Ginti atstovas P. Cidzikas.

Taigi tą chartą, tą deklaraciją Vilniuje pasirašė: septynių tautų, trylikos įvairių laisvės siekiančių sąjūdžių, atstovai. Pasirašiusieji šioje deklaracijoje paskelbė, kad jie sudaro bendrą komitetą apjungiantį minėtas tautybes, siekiančias nepriklausomybės ir tų valstybių laisvės. Jie paskelbė, jog istorija rodo, kad „buvimas daugelį kraštų apjungiančios imperijos yra anachronizmas, sudaras nepakenčiamas sąlygas toms tautoms, esančioms įjungtomis į tą imperiją“. Jie paskelbė, kad tautinis pliuralizmas yra būtina žmogaus teisių dalis, pasisakė, kad jų sąjūdžiai jau dešimtmečius yra kovoję dėl nepriklausomybės, paskelbė, kad bendras įjungimas į imperiją ar federalinę laisvės siekiančių kraštų valdą yra nepriimtinas suverenumo siekiančioms tautoms.

Šaukdami laisvųjų pagalbą, jie paskelbė, kad jiems reikalinga politinė ir moralinė parama. Jie pareiškė tvirtą viltį, kad dabarties pasaulis supras, jog tik laisva ir nepriklausoma tautų egzistencija užtikrina pastovaus ir taikaus gyvenimo pažangą.

Pabaigoje jie kreipėsi į savo tautiečius, gyvenančius už tos imperijos ribų, prašydami, kad ir jie sudarytų panašius komitetus artimesniam bendradarbiavimui savo tarpe ir su tuo Vilniuje sudarytojų tautų komitetu, siekiant įgyvendinti bendrus troškimus. Jie įgaliojo užsieny gyvenančių Paru ir Airikjan būti jų atstovu

užsienyje ir organizuoti to paties siekiantį komitetą. Savo tą deklaraciją, tą laisvės chartą tie i Vilnių suvažiavę pavergtų tautų atstovai baigė mintimi: „Mes esame įsitikinę, kad mūsų tautos atsiels laisvę ir mes turime viltį, kad to bus susilaukta artimoje ateityje, be prievartos priemonių“.

Ši pavergtų tautų atstovų deklaracija, charta, paskelbta susibūrus į Vilnių, yra kartu parengiama ir mums išsivijoję glaudžiau bendradarbiauti su pavergtų tautų išsiviais ir derinti bendras pastangas siekiant mūsų tautoms išsiveržti iš totalitarinės Sovietų imperijos į tikrą laisvę.

Laisvės siekiančių tautų atstovus suvažiuot i Vilnių palenkė lietuvių ryžtas, kuris ir dabar stipriai besireiškia. Pvz. „Literatūra ir menas“ savo š.m. vasario 18 d. numerį išspausdino okupuotos Lietuvos teisininko Broniaus Vaitiekūno straipsnį, kuriame apie savanorišką Lietuvos įsijungimą į SSSR sakoma: „Liaudies seimas peržengė savo įgaliojimų ribas, nes LDLS rinkiminėje platformoje nebuvo numatyta paskelbti Lietuvą Tarybų Socialistine Respublika ir įstoti į RSRS sudėtį. Lietuvių tauta, rinkdama atstovus į Liaudies seimą, nepareiškė savo valios baigti nepriklausomos Lietuvos valstybės gyvavimo sąvaidybę ir neigaliojo Liaudies seimą tą padaryti. O, kaip žinoma, atstovo veiksmas ir sandėris, padaryti peržengiant jam duotų įgaliojimų ribas, neturi teisinės galios ir nepivaldomi atstovaujamajam“.

Dėl to ir Lietuvos rašytojų sąjunga savo susirinkime š.m. sausio 9 d. paskelbė nutarimą, kad reikia pašalinti stalininių represijų padarinius ir išleisti naujus veikalus iš istorijos, literatūros, kultūros istorijos sričių, kur būtų teisingai pasisakyta apie 1918-1940 m. Lietuvos gyvenimo laikotarpį; pareikalavo, kad į Lietuvą būtų grąžinta išvežtos iš archyvų dokumentų kolekcijos, meno, kultūros vertybės; paskelbė reikalą sudaryti specialias komisijas sistemingai ieškoti ir sugrąžinti į Lietuvą istorinę medžiagą ar jos kopijas. Pagaliau pareikalavo paveikti „direktyvinis organus, kad būtų likviduoti apribojimai ir barjerai, trukdantys rašytojams ir istorikams tyrinėti tradiciškai įspalintą istorinę medžiagą ar fonus“. Aišku, kad tokie mūsų pavergtų kultūrininkų reikalavimai daro įspūdį ir kitų tautų atstovams, savuose kraštuose siekiantiems kultūrinės, o taip pat ir politinės laisvės.

Idomu, kad net pasikalbėjime su Liet. Kom. partijos sekretoriumi Alg. Brazausku, „Literatūros ir meno“ korespondentais (13 nr.) paminėjo, jog „partija yra ne itin populiari“. Brazauskas gi pareiškė, kad kuriant demokratine visuomene „nuomonių skirtumas turi tapti gyvenimo norma“. Tame pat numeryje straipsnyje „Vardan pertvarkos“ Justinas Marcinkevičius skelbia lietuvių siekimus politinės, socialinės, kultūrinės nepriklausomybės ir stipriai gina reikalą palikti konstitucijoje nuostatą, kad Sovietų Sąjungoje esanti valstybė turi teisę iš šios sąjungos išstoti.

Lietuvių veržimasis į laisvę ne tik skardena visoje Lietuvoje, bet daro gilų įspūdį ir kitose pavergtose tautose, kurių atstovai ir pasirinko Vilnių savo laisvės chartai paskelbti.

Juoz. Pr.

SENOŠ VILTYS IR SENOŠ APGAVYSTĖS

Prakeikimas ir palaima

Esame pešiojami, mindomi, plėšomi, lyg mus lydėtų prakeikimas. O kokia palaima? Gyvybė kančiose.

Kraujuoti ir kvėpuoti, vaikščioti nesutvarstytomis žaizdomis, apakti ir vėl praregti — palaima mūsų tautai, kad ji nemirtų visiškai.

Dėl žaizdų kalti ir mes patys, savas sąvą naikinę, svetimiems žudynėse talkinę, po visą pasaulį nutautėdami byrėje. Patys kalti, kad ne mintimis, bet priekaištais vienas kitam su piktais žodžiais dalijamės. Kalti ir tada, kai apgaulingomis sąsaramis iš lietuviu prašome aukos, vėliau lietuvių nustumiami ir labdaros geleis sodiname kaimyniuose laukuose. Jūs puošiate, save skurdinate.

Bet ar ne savo jėgomis laikomės gyvi? Mūsų niekas neslaugo, transfuzijų neduoda, niekas užuojautai neranda laiko. Nors lyg prakeikimas mus lydi raugu viduje ir nelaimėmis iš pašalio, kažkokios palaimos dėka nežūstame.

Lenkams 1920.X.9 užgrobus Vilnių, Ambasadorių konferencija, visai nepažįstanti Lietuvos, 1923.III.15 jį pripažino Lenkijai. Mūsų valstybės nuomonė dėl savo sostinės ir didelės dalies teritorijos buvo bereikšmė. Svetimas tarė už svetimai, lietuviui užmokėjo.

Hitleris 1939.III.23 pasiėmė Klaipėdos kraštą, dėl jo Lietuvai net derėtis neleides. O 1939.VIII.23 Molotovas su Ribbentropu pasidalino visą šalį, tarsi kely rastą daiktą. Sovietų Sąjunga Lietuvon 1940.VI.15 atsisavė tankus. Vėl niekas nesiteiravo mūsų leidimo, o kas tada vyko svetimų ir savų pikta valia, yra tik prakeikimo išaiškinama.

Lietuviai vargu atkūrė valstybę, tada vos patys save tautiškai suvokdami. Nepriklausomybės metais gyventojai nei maisto, nei rūbų niekur neprašė, didžiavosi ne ilgomis aukso grandinėmis prie laikrodžių, bet javo užtvindytai laukais. Tokio vertybių supratimo nesukuria žemos kultūros tautos. Lietuva ne pati žlugo, bet ją sunaikino piktadarystės, atėjusios iš pašalies.

Svetimų kuriamos viltys

Pas JAV prezidentą 1940.X.15 prisiveržė šio krašto

VYTAUTAS VOLERTAS

lietuvių tarpsprovinė delegacija, Altos užuomazga. Prez. Rooseveltas jau pareiškė, kad JAV nepripažįsta Lietuvos okupacijos, kad ši užmigdyta valstybė greitai vėl bus laisva. Pakilo lietuvių nuotaika, nes kalbėjo ne koks burtininkas, o galingo krašto galva. Nepripažinimas tiesiai iki šiandien, ir jį vertiname įvairiai.

Vieni tvirtiname, net pykteleje ir nervindamiesi, kad tai esąs bereikšmis faktas. Kiti nepripažinimą nešiojame kaip vėliavą. O man atrodo, kad kasmetinės JAV prezidentų deklaracijos Vasario 16 proga yra reikšmingi dokumentai.

Pirma, Amerika pasėkė kiti kraštai, ir Lietuvos klausimas iki dabar iš tarptautinių politinių svarstymų nėra išbrauktas, nors aktyviai nediskutuojamas. Antra, tai liudijimas, kad lietuviams teisė į savo valstybę nėra paneigta. Lietuvos okupacijos nepripažinimas pats į laisvę neveda. Štai ir dabar, Pabaltijai vykstant bruždėjimui, JAV mūsų nuostabai ir pasipiktinimui tyli. Tačiau, jei šis užgrobtimo nepripažinimas išliks, kol Sovietuose pradės trupėti padangė, jis pagreitins naujos Lietuvos valstybės įteisinimą. Ne apie formalų „de jure“ kalbū. Šis antspaudas duodamas ir tada, kai nėra kitos išeities, — nori ar nenori valstybė egzistuoja. Po pirmojo pasaulinio karo Lietuva „de jure“ susilaukė ne dėl užuotai, bet dėl savo buvimo. Tačiau okupacijos nepripažinimas gali būti svarbus tada, kai valstybinė gyvybė pasirodys dar tik pirmaisiais daigais. Tai būtų lyg ankstyvam pavasario žalmui gera trąša. Dera jį saugoti nesišaiptant ir nerizikuojant jo praradimui. Žvirblis rankoje yra geriau, kaip tuščia sava, nors to žvirblio dydis paaiškės iš tolimiesių čia duosimų įvykių.

Antrasis vilčių blykstelėjimas buvo Atlanto charta. Šią deklaraciją 1941.VIII.14 paskelbė JAV prez. Rooseveltas ir Didž. Britanijos ministeris pirminkas Churchillis. Deklaracija tarė, kad kiekviena šalis turi teisę pasirinkti tokią valdymo formą, kokią ji laiko tinkama, kad suvereninės teisės ir laisvas valdymas tautų, kurios jėga buvo pajungtos, turi būti atstatytas. Šiai deklaracijai už ke-

lių mėnesių (1942.I.1) pritarė kitos 25 valstybės, jų tarpe ir Sovietų Sąjunga (!).

Atrodė, kad pavergtųjų laukia pakencijama ateitis. Džiaugiamės ir mes: jei Hitlerio Vokietija pralaimės, Lietuva vėl Anglijon eksportuos bekonus. Tačiau stebuklus vykdyt tik Kristaus žodžiai („Kelkis ir eik“). Rooseveltas su Churchilliu patys savo žodžiais netikėjo.

Apgavystės

Rooseveltas nenorėjo, kad Atlanto charta būtų laikoma sutartimi. Jos neperdavė Kongresui patvirtinti, neprašė pergamantų, kaip yra priimta su svarbiais dokumentais, net neatspaudavo, net paskelbė be parašų, nes abejojo savo įsipareigojimais. Tačiau Valstybės departamentas į chartą žiūrėjo rimčiau ngu JAV prezidentas. Sumner Welles, Valstybės departamento paskretorius (jis pasirašė ir Roosevelto pareikimą dėl okupacijos nepripažinimo), pareiškė Lordui Halifaxui, Britanijos ambasadoriui JAV, kalbėdamas apie Pabaltijon okupacijos nepripažinimą, kad: „Jei naujo pasaulio nestatysime ant principu, vėl sugrįšime“.

Kodėl toks pareikimas buvo reikalingas? Kai 1939 m. prieš Molotovo-Ribbentropo paktą anglai ir prancūzai derėsi su Sovietų Rusija dėl bendradarbiavimo prieš Hitlerio Vokietiją, Sovietai norėjo gauti teisę „laiduoti“ Pabaltijon valstybių nepriklausomybes. Anglai ir prancūzai, suprasdami šio

laido' užmačias, nesutiko, kaip nesutiko ir dėl daugelio kitų klausimų. Tačiau 1942 kovo mėn. Churchillis jau derėsi su Rooseveltu, kad „Atlanto chartos principai neturėtų būti taip suprstai, kad Rusijai paneigtų ribas, kurias ji turėjo prieš Vokietijos užpuolimą“.

O priežastis štai kokia. A. Edenas, Britanijos užsienių reikalų ministeris, 1941 gruodžio mėn. buvo Maskvoje dėl Anglų-Sovietų sutarties karui vesti prieš Hitlerį. Stalinas jį labai stipriai užpuolė dėl Pabaltijon valstybių okupacijos nepripažinimo. Anglai bijojo, kad rusai nepadarytų taikos su Vokietija, būtinai siekė su jais sutarties, todėl Churchillis norėjo atsikratyti kliūties, kurią sudarė Lietuva, Latvija ir Estija. Ši sutartis buvo pasirašyta 1942.V.26, ir anglai tada sovietų reikalavimą dėl Pabaltijon patenkino. Taip pat Churchillis Anglijos žemesniuose Parlamente rūmuose pareiškė, kad Atlanto chartos principai negalioja Britų imperijos kolonijoms.

O mes jį tą pareikimą dėjome viltis, nors jau buvome anglų parduoti. Teisingai H.Thomas tarė: „Tuo būdu britams Atlanto charta ilgiau negyvavo, kaip karo laivas, ant kurio ji buvo pasirašyta“. O tą karo laivą, „HMS Prince of Wales“, japonai paskandino jau 1941.XII.7, taigi tuo pačiu metu, kai Edenas klausėsi Stalino priekaištų dėl Pabaltijon ir galvojo, kad reikia tris valstybes paaukoti JAV Valstybės sekretoriui Hull anglams dėl Atlanto chartos pažeidimo rodė didelį nepasitenkinimą, o prez. Rooseveltas pasiūlė, kad, jei kitaip negalima, reikia prašyti Sovietų Sąjungą, kad ji leistų pabaltiečiams išvykti. Molotovas, 1942 gegužį lankydams Londone, prieš pabaltiečių emigraciją protestavo. Už metų, 1943

gegužį, Rooseveltas Edenui pasakė: „Grūnaut Vokietijai, rusų kariuomenė bus Pabaltijy, ir mes negalėsime panaudoti jėgos ją iš ten išstumti, bet turėtume skatinti Rusiją trijų valstybių neįjungti į Sov. S-ga be plebiscito“. Edenas manė, kad Stalinas nesutiks. Tada ir Rooseveltas nusileido.

Karo metu apie mus buvo daug kartų kalbėta, — JAV su Britanija, Britanija su Rusija, JAV ir Britanija su Rusija. Stalinas reikalavo, vakariečiai nusileido. Anglija mus pardavė jau 1942 gegužyje, derėtis pradėjusi 1941 gruodyje. Nors Jaltos konferencija (1944.II.4-11) pakartojė Atlanto chartos principus, jie seniai buvo sulaužyti, tautos išparduotos. Potsdamo konferencijoje (1945.VII.17 — VII.2) apie Atlanto chartą neužsiminta. Anglų politikas V. Lawford prieš šią paskutinę konferenciją nuogaštavo: „Tikiuosi, kad šis klausimas (Pabaltijon — V.V.) Potsdamo konferencijoje pareiškė: „1942 minėtu reikalu (Pabaltijon — V.V.) Sovietus paremėme ir esame moraliai ipareigoti negrįžti prie jau pasiekto nutarimo“. Nuo tada vakariečiai apie mus jau nekalbėjo. Liko vien okupacijos formalus nepripažinimas.

Kaltininkai

Mūsų valstybės žudikai yra Hitlerio Vokietija ir Sovietų Sąjunga (Molotovo-Ribbentropo paktas). Tada eina Anglija, kaip matome Hugh Thomas knygoje „Armed Truce“ (Atheneum, 1987), iš kurios buvo atrinkti šie įvykiai ir citatos. Dėl Anglijos interesus Churchillis pardavinėjo valstybes, su Stalinu sudarinėjo įvairias „itakų procentų“ lenteles, kurios po karą nieko nereikšė. Pavyzdžiui, Rumunijoje anglai norėjo 10% itakos, Vengrijoje 50%, Bulgarijoje 25%, Jugoslavijoje 50%, kita palikdami rusams. Kiek anglų itakos liko šiandien minėtuose kraštuose, už ką buvo iškeistas Pabaltijis? Rooseveltas, jau papelėjusios sviekatos, su Anglijos reikalavimais sutiko. Mūsų nustebimui — JAV Valstybės departamentas buvo palankesnis, kaip JAV prezidentas.

Ši patirtis veda į mintį: ką reikšia Lietuvos okupacijos nepripažinimas? Vakariečiai jo laikysis, jei nereikės dėl ko nors derėtis su Sovietais, ir atsiskakys dėl kiekvieno trupinio savo naudai. Tačiau mes patys neturėtume jo neigti.

Skautininkų, ių suvažiavime Chicagoje svarstyboms vadovauja v.s. Halina Plaušaitienė, fil. s. Kęstutis Jėčius, fil. ps. dr. Robertas Vitas ir fil. ps. Julija Taorienė.

Nuotr. J. Tamulauičio

TREMties KELIU

ANTOSĖ MAKARAITĖ

5

Greit susirgau (pirmoji) dizenterija, kraujavau, temperatūra virš 40 laipsnių, užtemdavo sąmonė. Sesuo dar nubėgo į Aikina, į vaistinę, bet vaistu negavo. Nebebuvo vilties. Bet vieną rytą atgavau sąmonę. Akys dar tokios sunkios, negalėj atmerkti, o girdžiu kai sesuo su mama kalba, jog Antosė nebeapsveiks... Pamažu pradėjau sveikti. Girdė žolelemis, mėlynėmis. Jėgų visai neturėjau. Leisgyvė, svyruodama vis tiek išėjau į darbą.

Komiai gyveno labai paprastai, neturtingai, bet buvo švarūs. Trobos neblogos — juk aplinkui miškai. Sąžiningi, širdingi žmonės. Išėidami namų nerakindavo, tik užkišdavo šluota. Vertėsi medžiokle, žvejyba. Vasaros trumpos, tai ne visi jėvai prinokdavo. Gerai derėjo bulvės. Žuvį virdavo, džiovindavo, keptavo tešloje. Jiems skanesnė buvo papūdyta žuvis. Komijų kalba kažkokia vienskiemenė. Aš pramokau komiškai, susikalbėdavau, nes drauge dirbome, mainėme daiktus į maistą, dažniausiai į bulves. Vyrai buvo surinkti į karą, tai čia gyveno moterys su vaikais, seni ar nesveiki vyrai. Tie vyrai buvo ir mūsų viršininkai. Komiai vieni užjautė tremtinis, galėjo mūsų, priėmė gyventi. Kiti bijojo, kad neapvogtumė, neįsileisdavo. Vienok daugumas su širdgėla stebėjosi, kad nekaltas žmonės išvežė iš savo krašto, bet kuo nors padėti negalėjo, patys varginai vertėsi.

Ekspedicija prie Pečioros upės atrado keistą kaimą. Tai buvo ištremiti 1812 metų karo belaisviai prancūzai. Jų niekas neieškojo, užmiršo. Jie, ten apsigyvenę,

vertėsi medžiokle ir žvejyba, vedė komes. To kaimo žmonių kalba buvo pusiau prancūziška, pusiau komiška. Po pusantro šimto metų jų vaikai ir vaikaičiai nebežinojo savo kilmės. Tik sumišusi, keista kalba mokslininkams išdavė paslaptį. Kultūringų Napoleono karių ainiai virto primityviais medžiotojais, be rašto, be savimonės.

Pirmąją vasarą lietuvių jaunimas dar susirinkdavo draugėn, apsi rengdavom gražniais, atsviežtiniais, dar neišmainytai ir valgi drabužiais, vaikščiodavom po Vomino kaimą, nueidavom į Aikino miestelį. Kai eidavom per kaimą, komės sakydavo: kokie gražūs lietuviai, kaip ponai, kokie teisingi, nei jie vagia, nei tarp savęs pešai. Susėdavom ant aukšto Vitėdos kranto, kalbėdavomės, dainuodavom. Mėgstamiausios dainos — Leiskit j tėvynę, leiskit pas savus, Oi varge varge, Augo kieme klevelis, Lietuva brangi, Nurimk, sesut, gana raudoti. Viską užbaigdavom pagiedodami Marija Marija. Mano mylimiausia daina, su kuria niekur nesiskirdavau: Aš atsimenu namelį, tą gimtinę savo... Dainuodami tarsi pasijusdavome Lietuvoje. Rodos, Lietuva priartėdavo prie mūsų, įeidavo į mūsų širdis — jas guosdavo ir spausdavo. Už ką mes čia? Kuo nusikaltome rusams ir jų padėjėjams lietuviams? Dainuodavome su sąsromis.

Bet dainavome tik pirmąją vasarą, kol dar turėjome drabužių, kuriuos mainėme į bulves, miltus. O kai nuplyšom, nuvargom, kai iš bado kojas ne kilnodavom, bet vilkdavom, kai pasidarėm nebeapanašūs į žmones, tada užmiršom, kad yra daina, draugystė. Išsekusios galvos nebesuvokė praeties, nebeįsivaizdavo ateities. Tapome padarais — be praeties ir be ateities. Net be baimės, be gailėsčio... Liko tik instinktas — išlikti gyvam, viską užvaldė troškimas gauti duonos, rasti

nors trupinėlį. Kur eini, ką dirbi, vis galvoji — duonos, nors kąsnelį duonos.

Komijų vaikai tyčiodavosi iš tokių išsekusių žmogystų, bėgdavo paskui mus, mėtydavo akmenimis ir rėkdavo: „Litovskie jevrei!“ Eini galvą nuleidęs, nei priešiesini, nei nieko sakai. Viskas — vis tiek.

Frontas atskyrė mus nuo Lietuvos. Nieko nežinojome, kas ten vyksta, kaip eina karas. Kaip mūsų namai, giminės? Ar patys komiai turėjo laikraščius, radiją — nežinau. Nė drauge dirbančios moterys nieko nepasakodavo. Ir jie daugiau sužinodavo tik iš grįžusių kareivių-invalidų.

Atėjo rugsėjo 1-oji. Lietuvoje — mokslo metų pradžia. Skaudama širdimi prisiminiau Kuktiškių mokyklą, savo klasę. Ar prisimins vaikai mane? Ar žino, kur aš, kokia aš, kokie mes?

Rugsėjo 3 dieną pasnigo. Adomaitienė atėjo laikas gimdyti. Bėgau į Aikina, gal akušerė ar daktaras ateitų. Bet niekas nėjo: mes — ne žmonės, mes — pasmerktieji. Sėjusios moterys padėjo — gimė tremtinys, jau gimimo momentu pasmerktas.

Pasnigo, o reikia eiti prie tų plytų. Apsiauti neturime kuo, pirštinių — jokių. Ejome per sniegą basos, snieguotą molį ir plytas tvarkėme plikomis rankomis. Vietinės moterys žiūrėjo į mus ir kalbėjo: „Viešpatie, pasigalėk! Jus iškrisite kaip uodai. Žiema — basos!“ Pagaliau prižiūrėtojas mus nužvarbusias paleido namo. Tada ejome per komijų pirkias, prašėme kokių nors senų, suplyšusių batų, kaliauš. Pačios iš antklodžių ar kokių skudurų siuovome tokius lyg veltinis, pie jų prižiūrėdome suelgetautus nuplyšusius kaliaušus ir jau apsiavė.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

PAIEŠKOJIMAS

Henrikas Kanaporis iš Klaidos ieško savo pusbrolių Roberto ir Juozo Chesnowitz. Jų tėvas Joseph Chesnowitz mirė 1974 m. sausio 25 d. Paskutiniu metu jis gyveno 36 Grand Ave., Atlantic Highlands, N.J. 07716, o motina Emilia Chesnowitz paskutiniu metu gyveno 214 Magnolia Ave., Daytona Beach, Florida 32014. Žinantiesi apie minėtus žmones ir Robert Chesnowitz prašomi pranešti: Mr. J. Dabrega, 59 Fletcher St., Brockton, MA 02402.

SĖKMINGA „RATILIO“ VIEŠNAGĖ

Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio „Ratilio“ viešnagė Bostone buvo labai sėkminga visais atžvilgiais. Pagrindinis koncertas įvyko balandžio 9 d. Fontbonne Academy gražioje ir erdvoje salėje, Miltone. Į koncertą publikos susirinko daugiau, negu salė galėjo talpinti. Daug kam teko stovėti pasieniuse. Koncerto programa buvo plati, įdomi ir įvairi. Ją sudarė sutartinės, įvairiais liaudies instrumentais atliekamos melodijos, senieji šokiai, žaidimai, tautinės dainos, tremtinių dainos, XIX ir XX amž. Lietuvoje kaimuose dainuotos dainos ir šokti šokiai per vestuves, šienapjūtes, rugiapjūtes, vaises ir t.t. Publika ansamblių ir jo solistę Veroniką Janulevičiūtę priėmė labai šiltais, o jo atliktą programą palydėjo karštas plojimas. Po programos ansamblio publikos pagerbtas atsisojimu. Visi ansamblio dalyviai apdovanojami, o jo vadovė dėkojo už šiltą priėmimą ir paramą dr. A. Šapokos parašytos Lietuvos istorijos Lietuvoje išleidimui. Tos istorijos pavyzdys atvežtas ir įteiktas LB Bostono apylinkės pirmininkui Bruteniui Veitui, kaip koncerto pagrindiniam organizatoriui. Vakaras baigtas Lietuvos himnu.

Po koncerto susitikimas su ansambliu įvyko So. Bostono Lietuvių Piliiečių draugijos patalpose. Ten vėl susirinko labai daug lietuvių bendrauti su svečiais. Koncerte ir susitikime su ansambliu lygiai dalyvavo vyresnioji, vidurinioji ir jaunoji karta. Tai buvo reta šventė, subūrusi svečius iš Lietuvos ir išėivijoje gyvenančius ir čia gimusius lietuvius. Visi jautėsi vienos glaudžios šeimos nariai. Ansamblio globėjai sudarė sąlygas, kad ansamblis dar atliktų programą amerikiečių jaunimui net dviem atvejais. Vienas iš tų koncertų įvyko Harvardo universitete, o kitas – Fontbonne Academy, kur dalyvavo ne tik tos mokyklos, bet taip pat ir kitų mokyklų mokiniai.

Atsisveikinimas su ansambliu įvyko balandžio 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos patalpose. Ten pasikeista kalbomis ir dovanomis. „Sodauto“ ansamblis įteikė kiekvienam „Ratilio“ nariui dovaną su įrašu: „Ratilio“ 1989 m. Bostone, „Sodauto“ 1990 m. Vilniuje, o Gintaras Karosas padovanojo „Ratilio“ ansambliui didelę Lietuvos vėliavą.

Svečiai Bostone buvo išskirstyti vidurinėsios kartos šeimose, kurios juos globojo nuo sekmadienio iki ketvirtadienio, kada „Ratilio“ išvyko į Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolyną Putnam, CT. Savo viešnagė Bostone jie buvo labai patenkinti. Jų pareiškimu Bostone jie jautėsi, kaip Lietuvoje. „Ratilio“ koncertais Bostone rūpinosi LB-nės Bostono apylinkė, Jaunimo sąjungos Bos-

tono skyrius ir „Sodauto“ ansamblis, talkinami kitų.

Kaip „Laisvės Varpas“ balandžio 16 d. laidoje pažymėjo, „Ratilio“ išjudino Bostono ir apylinkės lietuvius, nukreipė jų dėmesį į Lietuvą, kurioje yra visų mūsų šaknys.

AUKOS AUGA

Vincas Kazakaitis iš So. Bostono įsijungė į JAV LB-nės Krašto valdybos vykdomą vaju Lietuvos reikalams, įnešdamas per „laisvės Varpa“ 200 dolerių. Tuo būdu dabar „Laisvės Varpas“ jau yra gavęs ir pasiuntęs tam vajui 2,595 dolerius. Tai dar viena sritis, kurioje „Laisvės Varpas“ stipriai reiškiasi. Vajus tebevykdomas toliau. Visi aukotojai iš Bostono ir apylinkės skelbiami „Laisvės Varpo“ laidoje ir lietuvių spaudoje.

MEMORIALINĖS LENTOS PAŠVENTINIMAS

Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties minėjimo lenta Šv. Kryžiaus katedroje, Bostone, bus pašventinta ir atidengta balandžio 30 d. 5 val. vakaro. Mišparai ir lentos pašventinimo apeigos vyks Šv. Sakramento koplyčioje prie katedros. Lenta jau įmontuota katedros sienoje. Į tas apeigas kviečiami lietuviai iš visų apylinkių. Juo didesnis bus dalyvių skaičius, tuo stipresnis bus poveikis lietuviškų reikalų naudai.

PAGAL JURGĮ IR KEPURĖ

Kaip lietuvių radijo tarnyboje stipriai reiškiasi „Laisvės Varpas“, taip lietuvių scenos menė nenulstamai dirba „Antro kaimo“ teatras. Tai skirtingos sritys, kurias riša meilė lietuviškam žodžiui ir darbas lietuvių labui. Tatai rodo faktas, kad „Laisvės Varpas“ savo šakotos veiklos 35-rių metų sukakties minėjimui pasikvietė „Antro kaimo“ teatrą, kuris mini savo veiklos 25-rių metų sukaktį. Tatai iškelia ištvėringo darbo atliekų solidarumą ir lyg susigiminiavimą.

Vietos lietuviams „Laisvės Varpas“ yra labai gerai žinomas, bet nedaug kas seka „Antro kaimo“ veiklą. O ji yra įdomi ir plati. Kasmet „Antras kaimas“ sudaro ir po keletą kartų suvaidina naują programą Chicagoje. Ligi šiol tokių programų jis yra atlikęs daugiau negu šimtą ir su įvairiomis jų variacijomis po kelis kartus aplankęs tokias kolonijas, kaip Baltimore, Bostonas, Clevelandas, Detroitas, Los Angeles, Montrealis, New Yorkas, Omaha, Philadelphia, San Francisco, Torontas ir t.t. Kita tiek kartų dalyvauta trumpesnėse programose įvairiuose renginiuose, minėjimuose, lituanistinėse mokyklose... Šį rudenį „Antras kaimas“ yra pakviestas į Lietuvą. Kvietimą jis priėmė ir sutiko pasirodyti Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Anykščiuose ir kituose miestuose.

Specialiai „Antram kaimui“ yra rašę Vytautas Alantas, Kazys Almenas, Algirdas T. Antanaitis, Liudas Dovydenas, Antanas Gustaitis, Algirdas Landsbergis, Vitalis Žukauskas ir kiti rašytojai.

Gegužės 7 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje rengiamame „Laisvės Varpo“ veiklos 35-rių metų sukakties minėjime „Antro kaimo“ pasirodymas laukiamas dideliu susidomėjimu. Toji kombinacija laikoma labai įkyšia. Teisingai sakoma: „Pagal Jurgį ir kepurę“.

Miami lietuvių moterų choras „Banga“, vadovaujamas muz. D. Liaugminienės, kovo 12 d. paminėjo savo gyvavimo penkerių metų sukaktį. Kalba Miami Lietuvių klubo pirm. E. Jonušienė. Nuotr. J. Garlos

LIETUVIAI FLORIDOJE

Miami, Fla.

VELYKOS

Kovo 26 d. klubo suroštos Velykos praėjo su pasisekimu, labai šventiškoje nuotaikoje. Susirinko gausus svečių skaičius iš Miami ir apylinkių. Klubo pirm. Elena Jonušienė visus pasveikino ir pakvietė sugiedoti „Linksmą dieną“. Po to visi mušė dekoratyvinius padėtus velykinius margučius. Stalų stipriausieji ėjo į priekį ir bandė tarpusavio laimę. Pats stipriausias nesumušamas margutis buvo dr. Aldonos Taurienės, jai teko klubo skirta premija – velykinių gėrybių kasiukė. Paruošti Alekso Zigmanto skanūs

LITUANISTINĖS MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS PRANEŠA

Balandžio 8-tą d. buvo suaukštintas tėvų susirinkimas, kuriame buvo sprendžiami įvairūs mokyklos reikalai. Visi tėvai turėjo įvairių pasiūlymų mokyklos pagerinimui. Buvo išrinktas naujas tėvų komitetas ateinančioms mokslo metams: M. Goštautienė, P. Kruckonis, N. Šnipienė ir V. Veitas. Direktore lieka Daiva de Sa Pereira. Šių mokslo metų mokyklos užbaigimas bus gegužės 21 d. Pradedsimės šv. Mišiomis 10:15 val. ryto Šv. Petro bažnyčioje. Po Mišių bendra kavutė parapijos salėje. Po to iškilmingas mokyklos užbaigimo aktas. Šiais metais pirmą kartą bus atžymėti baigusieji 8-tą skyrių. Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra „Laisvės Varpo“ lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00-10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAV – FM 98. Jos vedėjas yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA, 02402, telefonas: (508) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898.

RENGINIAI

Balandžio 30 d. Lietuvos krikšto memorialinės lentos Šv. Kryžiaus katedroje Bostone atidengimas ir pašventinimas.

Gegužės 7 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje Laisvės Varpo 35-rių metų sukakties minėjimas, kuriame programą atliks „Antro kaimo“ teatro kolektyvas iš Chicago.

Gegužės 13 d., šeštadienį, So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje Bostono lietuvių vyrų sekteto koncertas.

P.V.

Miami, Fla.

pietūs visus gerai nuteikė. Ilgai dalijosi įspūdžiais.

KONCERTAS

Balandžio 2 d. įvykęs klube sol. Nelės ir muz. Arvydo Paltinų estradinių dainų koncertas praėjo su ypatingu pasisekimu. Dalyvavo daugiau kaip 200 klausytojų. Pirm. Elena Jonušienė pasidžiaugė tiek svečių sulaukusi, visus pasveikino ir pakvietė Paltinus atlikti programą. Muz. Paltinas tvarkė muziką, o sol. Paltinienė nuotaiškai dainavo apie tėvynę, jaunystę, meilę, pamirštus namus, jūrą, gamtą, svajones ir kt. Jos linksmos estradines dainas taip visiems patiko ir taip gerai nuteikė, kad po kiekvienos dainos plojimai gausėjo. Solistė programą pradėjo deklamacija „Grazi tu mano brangi tėvyne“, baigė „Ave Maria“, „Ačiū jums, sudie ir iki pasimatymo“ paskutiniai tarti ir dainuoti jos žodžiai. Pirm. Jonušienė širdingai padėkojo pareiškėdama viltį, kad už poros metų gal vėl pasimatysime. Solistė apdovanoja gėlių puokštę.

GEGUŽINĖ – MINĖJIMAS

Balandžio 6 d. įvyko „Aušros“ šaulių kuopos gegužinė Ipolito ir Valerijos Jokšų sodyboje. Drauge buvo paminėta Šaulių įkūrėjo Vlado Putvio 60 metų mirties sukaktis. Dalyvavo geras skaičius šaulių ir svečių. Anita Karns sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnų. Kuopos pirm. Mykolas Vitkus pristatė ir pakvietė paskaitai „Kario“ redaktorių Balį Raugą, kuris paskaitė gerai paruoštą, turiningą paskaitą apie Vladą Putvį. Visi bandė laimę turtingoje loterijoje. Vaisinosi šaulių moterų pagamintais skaniais pietumis ir ilgai dar džiaugėsi sodybos gražia gamta.

„BANGOS“ PENKMETIS

Balandžio 8 d. Elenos Jonušienės bute įvyko „Bangos“ choro penkmečiui paminėti pobūvis.

Gunda K.

TUŠTI BUTAI BENAMIAMS

Atstovas Larry J. Hopkins (KY-R) bando pravesti projektą (bill HR 1617), pagal kurį apartamentinių namų savininkai, kurie tuščius butus savo namuose užleistų benamiams, gautų už juos mokesčių nurašymą.

Dievo neturi tik tas, kuris jo neįsako. Pradėk jo ieškoti, ir jis bus tavvyje, o tu jame. L. Tolstoj

Putnamo seselių 1989 m. stovyklų kalendorius VERMONT'e

- liepos 1-4 Buvusiųjų NERINGOS vadovų suvažiavimas
- liepos 9-23 d. Lietuviškai kalbantiems vaikams stovykla
- liepos 23-29 d. Savaitė šeimoms su mažais vaikais
- liepos 30-rugp. 12 d. Lietuvių kilmės vaikams stovykla
- rugp. 13-19d. Jaunuoliams/studentams savaitė

Informacijai kreiptis:

Neringa, ICC - RT21, Putnam, CT 06260

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA REALTORS

RIMAS L. STANKUS 361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

FOR RENT

Išnuomojami 5 dideli kamb. (2 mieg.). Šiluma ir karštas vanduo. Pageidaujama pensininkų pora. Tel. 737-1097

Išnuomojami 5 šviesūs kamb. II a. su šiluma ir karštu vandeniu. \$300 (į mėn.), 69 & Artesian. Tel. 460-4055.

Išnuomojamas miegamas kambarys moteriai, Beverly Shores. Tel. 219-872-2961

HELP WANTED

Trucking OWNER OPERATORS NEEDED

Tandems, singles, city & road tractors needed to participate in our intermodel & steel business. Requirements are: Good running & properly plated tractor, 2 years verifiable experience, ability to pass a DOT physical with a drug test. Must speak fluent English. For Information Please Call: 1-800-942-9818 or 312-284-4620

Sluvis ir talsai drabužius. Dana Vengrienė, tel. 737-1097

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS BELL-BACE REALTORS INCOME TAX - INSURANCE 6529 S. KEDZIE 778-2233

ŠIMAITIS REALTY Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris Nuosavybių pardavimas. Income Tax. 5953 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 436-7878

ARA REALTORS, INC. PERKANT PARDUODANT NAMĄ ar bet kokią nekilnojamą nuosavybę, sąžiningai ir mieliai jums patarnaus

VALDA PAŠKUS kalba lietuviškai namų įvertinimas - veitui. 598-8222 857-7187

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% - 20% - 30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. - GA 4-8654

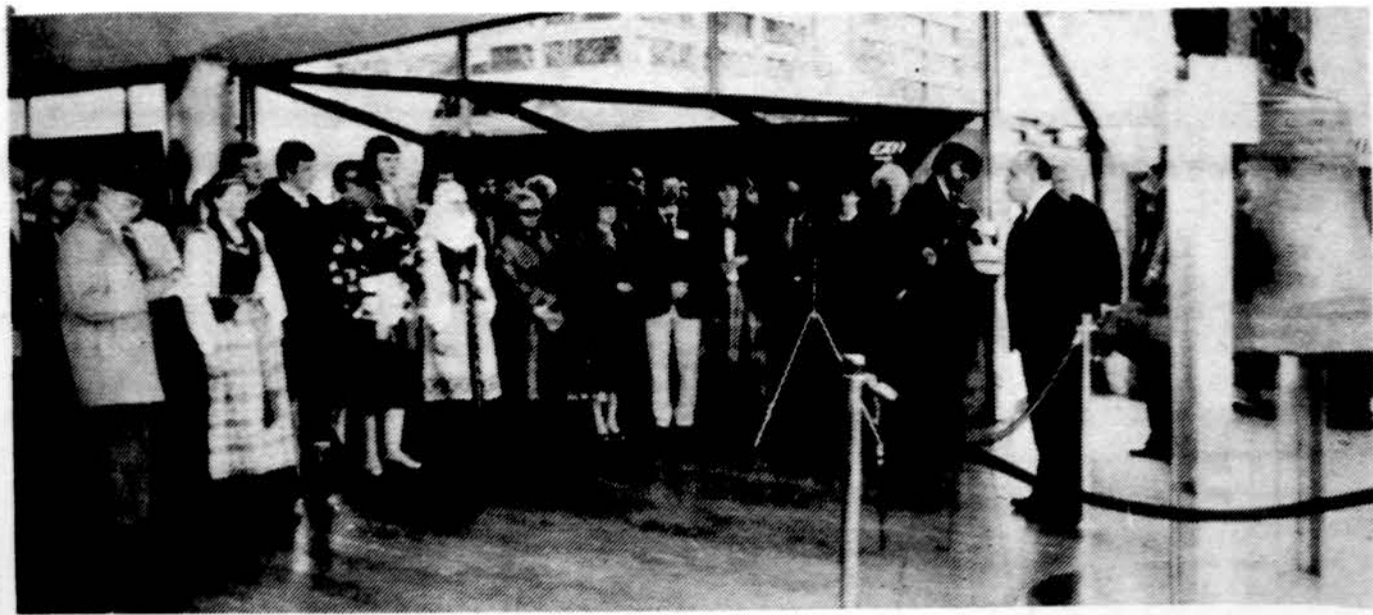
ELEKTROS ĮVEDIMAI - PATAISYMAI Turu Chicago miesto leidimą, Dirbu ir žmiesity. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai. 655-2020 KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS Kreiptis: Hermis Deckys Tel. 585-6824 Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro Kalbėti lietuviškai

DRAUGE GAUNAMI NAUJASIS LEIDINIAI

- PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE. Kęst. K. Girnius. 417 psl. \$10.00
- THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. Vol. 6. 678 psl. \$10.00
- LIETUVIŲ RELIGINĖ POEZIJA. Red. Vladas Kulbokas. 268 psl. \$7.00
- VAIKO ŽODYNAS, anglų-lietuvių kalboje. Reney KUR BEGA ŠEŠUPE, romanas. J. Vizbaras. 245 psl. \$20.00
- KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJA. Br. Kviklys. 608 psl. \$10.00
- LIETUVOS ŽEMĖLAPIS. Sudarė J. Andrius. \$5.00
- KRITUSIEJI UŽ LAISVĘ. VI. Ramojus. 195 psl. \$5.00
- DIENORAŠTIS 1915-1919. Petras Klimas. 456 psl. \$20.00
- MAŽŪJŲ DIENOS, vaikų poezijos rinktinė. Vytė Nemunėlis. 207 psl. \$7.50
- MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS. Vytė Nemunėlis. 22 psl. \$4.00
- PRAKTIŠNĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENĖ. Paruošė Juozas Vaišnys, S.J. 240 psl. \$8.00
- LIETUVIŲ LITERATŪRINĖ KRITIKA TREMTYJE, II d. Vladas Kulbokas. 215 psl. \$5.00
- LIETUVOS STEIGIAMASIS SEIMAS. V. Daugirdaitė-Sruogienė. 261 psl. \$6.50
- ARKIVYSKUPAS MEČISLOVAS REINYS. Vyt. Bagdanavičius. 245 psl. \$7.00
- AUŠRA PALIŪNUOSE, prem. romanas iš Aušros laikų gyvenimo. Vyt. Alantas. 312 psl. \$10.00
- ALYTUS IR JO APYLINKĖS, monografija. Tadas Navickas. 288 psl. \$18.00
- NAUJŪJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJA, II dalis. (1914-1922 m.). Pranas Čepėnas. 840 psl. \$25.00
- AUKSINIO SAULĖLYDŽIO GUNDYMAI, romanas. R. Spalis. 364 psl. \$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Ratilio ansamblio nariai ir Philadelphia lietuviai prie Amerikos Laisvės varpo, kur Ratilio atstovai padėjo vainiką, pagerbdami Amerikos lietuvius, padovanojusius Laisvės varpą Lietuvai. A. Gečys, Pietryčių apygardos pirmininkas, aiškina varpų istoriją.

Nuotr. Aušros Bagdonavičiūtės

MŪSŲ KOLONIJOSE

Worcester, Mass.

Naujai išrinktos Maironio Parko valdybos ir tarybos direktorių priesaika-banketas įvyko vasario 26 d. 1 v. p. p. svečiais ir nariais pripildytoje Maironio Parko didž. salėje.

Prie garbės stalo buvo pakviesti: Worcesterio Šv. Kazimiero parapijos klebonas Vincas Parulis, M.I.C., Maironio Parko pirmininkas Kazys Adomavičius ir jo žmona, vicepirm. Algis Glodas, Massachusetts valstijos seimo narys William Glodis, Worcesterio miesto burmistras Jordan Levy, Worcesterio miesto atstovas Thomas Early ir jo žmona, Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos pirm. Petras Molis ir jo žmona, Worcesterio lietuvių klubo pirmininkas Stephen Walinsky, Sr., ir jo žmona, Lietuvos Vyčių 26 kuopos pirm. Rita Pinkus ir jos vyras, programos vedėjas Romas Jakubauskas ir jo žmona.

Valdybą ir direktorių tarybą prisaikdino Šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. V. Parulis, M.I.C. Priesaika davė: pirmininkas K. Adomavičius, vicepirm. A. Glodas, raštininkė Ona Bender, finansų raštininkė Ona Kersienė, izdininkas Mykolas Scigla, izdo globėjos Teresė Adomavičienė ir Aldona Lozaitienė, knygų prižiūrėtojai S. Walinsky, Sr., ir Elena Vallon ir tvarkos prižiūrėtojas Arūnas Šimkus.

Po priesaikos naująją valdybą sveikino Worcesterio miesto burmistras Jordan Levy, Maironio Parko pirmininkui Kaziiui Adomavičiui, jau 25 metus vadovaujančiam šiai draugijai, įteikdamas Worcesterio miesto auksinį raktą, kartu pasidžiaugdamas, kad lietuviai yra vieni iš veikliausių, į Worcesterio gyvenimą įnešę daug veiklos ir gyvumo.

Sveikino ir miesto valdybos narys T. Early, Massachusetts seimo narys W. Glodis, Worcesterio lietuvių organizacijų pirm. P. Molis, Vyčių pirm. Rita Pinkus ir Lietuvių klubo pirm. S. Walinsky Sr.

K. Adomavičius padėjo organizacijų atstovams, gausiai

susirinkusiems svečiams ir nariams už atsilankymą ir parodytą susidomėjimą šia organizacija ir jos veikla. Atpasakojo savo, kaip pirmininko, 25 metų veiklą su organizacija, jos darbais, kūryba, sunkumais, džiaugsmais ir augimu. Pirmieji metai nebuvo nei rožėmis kloti, nei sėkmingi.

Iš negausių vietos lietuvių Maironio Parkas negalėjo nei augti, nei ekonomiškai išsilaikyti. Tik pritraukus amerikietiška visuomenę, ir jiems pradėjus ruošti įvairius renginius, Maironio Parkas suklestėjo, bet 1973 m. ištikęs gaisras visiškai sunaikino pastatą. Tais pačiais metais, valdybos ir narių visuotiniame susirinkime buvo nutarta pastatą atstatyti. Nariams suaukojus ir paskolinus reikalingą pinigų sumą, 1974 m. gruodžio 8 d. Maironio Parkas vėl buvo atidarytas naudojimui.

Valdybos ir narių ryžtu ir vieningu darbu Maironio Parkas vėl suklestėjo. Šiandien Maironio Parkas yra lietuviškos veiklos širdis. Skautai, Vyčiai, šauliai, bendruomenė, Moterų sąjunga, Šv. Kazimiero parapijos choras ir kitos organizacijos čia randa prieglaudą. Maironio Parkas savo narių vaikams duoda stipendijas. Taip pat skiria nemažą aukas Lietuvos laisvinimui: Vlikui, Altui, Bendruomenėi, Balfui, skautams, lietuviškai radijo valandai, lietuvių dienoms, sporto, dainų šventėms ir kitoms institucijoms.

Baigdamas savo kalbą, K. Adomavičius pareiškė, kad vieningai dirbdami pasiekėme dabartinį Maironio Parko stovį. V. Pajėdai, buvusiam tvarkos dabotojui, dabar jau išėjusiam į užtarnautą poilsį, padėjo už sąžiningai atliktas pareigas.

K. Adomavičius, pirmininkaudamas 25 metus klubui, savo pasižventimu, sugebėjimu, drausme ir darbštumu Maironio Parką iškelė ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe į pirmąją ir gerą vardą turintį klubą. Linkėtina, kad K. Adomavičius dar ilgai vadovautų Maironio Parkui.

Vicepirmininkas A. Glodas

KASA SIEKIA AUKŠTESNĖS TECHNOLOGINĖS PAŽANGOS

Lietuvių federalinei kredito unijai Kasai šiemet sueina 9-ri metai. Nei žmogaus, nei įstaigos gyvenime tai nėra daug. Tačiau per tą trumpą laiką ji jau spėjo sutelkti 80 milijonų dolerių kapitalo, nes įsigijo tautiečių pasitikėjimą ir taupytojų neapvylė. Užsimezgiusi ir išsivysčiusi New Yorke, šiandien Kasa gyvuoja dar Floridoje, Detroite,

laiko ir energijos užpildyti tas spragas.

Visi dalyviai buvo pavaišinti skaniais valgiais, ir grojant linksmai muzikai, dar ilgai linksminosi.

Laumekis

Waterburyje ir ypač stipriai Chicagoje.

Kaip bręstantis jaunuolis palieka žaislus ir imasi įrankių bei knygų, taip ir Kasa jau reikalinga naujų techninių priemonių savo vis plėtojantioms operacijoms vykdyti. Pačioj pradžioj ji net neturėjo nuosavų elektroninių skaičiavimo mašinų — kompiuterių, o tam samdėsi kompiuterių biuro paslaugas buhalterijai vesti. Paskui nusipirko mažus kompiuteriukus, kuriuos greit išaugo (ir perdavė naujai įsteigtiems Floridos ir Detroito skyriams). Tada įsitaisė jau nebloga pajėgumo Digital korpora-

cijos kompiuterius, su kuriais išdirbo ligi šiol. Dabar atėjo laikas vėl įvesti techninius pagerinimus, išsigyjant dar galingesnę kompiuterinę sistemą. Prie to privedė nuolatinis Kasos augimas nariais ir kapitalu, o taip pat ir nariams įvesti nauji patarnavimai, kaip antai VISA kredito kortelės bei čekių sąskaitos. Šiandieninių Kasos poreikių senoji aparatūra jau nebepatenkina. Tad pribrendo reikalas pasidairyti naujos. Tai ir padaryta: nusipirka stipri MAI „Basic Four“ sistema, vėliausios gamybos ir pagal užsakymą specialiai pritaikyta Kasos poreikiams.

Naujoji kompiuterinė technologija igalins žymiai greitesnius apskaičiavimus. Nebereikės, kaip lig šiol, kiekvienierių metų ketvirtį vienai dienai uždaryti įstaigą, kad tarnautojai apskaičiuotų pelno dividendus. Pakils ir automatizacijos lygis. Nauji kompiuteriai automatiškai įrašys į knygeles pakvitavimus, išrašys čekius (neberekės jų atskirai mašinėle išrašyti). Ir tarnautojams bus lengviau ja naudotis negu senąja sistema. Naujosios mašinos įvedamos ne tik Chicagoje, bet ir visuose

skyriuose. Iš to bus laimėta darbų suvienodinimas per visą Kasos tinklą ir lengvesnė, spartesnė komunikacija vienu skyrių su kitais. Anksčiau skyriai atskirai apskaičiuodavo duomenis ir tada juos reikėdavo ranka suvesti. Dabar šis reikalas atpuls.

Į darbą naujoji sistema bus įvedama palaipsniui, pradedant gegužės 1 d. Truks kelis mėnesius laiko, kol visa senosios mašinos sukrauta informacija bus perkelta į naująsias ir kol tarnautojai su jomis apsipras, išmoks pilnai jas valdyti. Naujajai sistemai pradėjus visu šimtu procentų veikti, Kasos vedėjams ir nariams teks dar vienas stiprus įrankis siekti artimiausio tikslo — pakelti indėlius iki 100 milijonų!

Bailumas, pavydas, neapykanta, savimyla, nesiryžimas, pyktis — visa tai pavojingi dvasios priešai. Vien jų buvimas parodo, kad žmogaus dvasioje kažin kas netvarkoje.

O.S. Marden

LIETUVIŲ OPERA

Kviečia visus į
VERDI
4 v. operą
TRUBADŪRAS
1989

Balandžio 29 d. — 7:30
Balandžio 30 d. — 7:30

MORTON HS
2423
Chicago, IL 60629
312-471-1424

NUSIPIRKITE BILETUS! PAMATYKITE OPERA!

Neprašyskite vienkartines progos išgirsti mūsų operą su solistais iš Vilniaus balandžio mėn. 29 ir 30 d. Bilietai bus parduodami auditorijos kasoje prie įėjimo dvi val. prieš operą.

Bilietus galima užsisakyti paštu čekį rašant
LITHUANIAN OPERA CO., INC.
Autobusų bilietai gaunami ten pat.

 IRENA MILKEVIČIŪTĖ Leonora	 BRONIUS KAZĖNAS Dirigentas
 Arturo Spinetti Manrico	 Aldona Stempuzienė-Svedienė Azucena
 Thomas Zieliński Grafas Di Luna	 Christian Smith Režisierius
 Lawrence Montg. Ruiz	 Algis Valiūnas Ferrando
 Vladas Monkus Čigonas	 Eglė Rūkštelytė Inez
 Robertas Mockus Chormeisters	 Aurona Gažiūnienė Chormeisterė
	 Manigirdas Motekaitis Akompaniatorius

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally Donald M., Jr.

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Worcesterio miesto meras Jordan Levy auksinį miesto raktą įteikia Maironio Parko direktoriaus pareigose 25 metus išbuvusiam Kaziiui Adomavičiui. Iš k. Massachusetts valstijos seimo narys William Glodis, Teresė Adomavičienė, Kazys Adomavičius, Worcesterio meras Jordan Levy ir Worcesterio miesto tarybos narys Thomas Early.

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

APLINK MUS

x „I „Trubadūro“ opera galima užsisakyti ne tik bilietus J. ir N. Vaznelių prekyboje „Gifts International“, bet ir kurie turi sunkumų su transportacija ten pat gali užsisakyti vietą autobuse. Jie išvažiuos iš Marquette Parko, nuo 69 ir Washtenaw šeštadienį 6 val. ir sustos Brighton Parke prie 44 ir California gatvės kampo. Sekmadienį autobusas išvažiuos iš Marquette Parko tos pačios vietos 1:30 val. ir taip pat sustos Brighton Parke.

x „Pavasario Žiedų“ balius, kurį rengia Lietuvos Moterų klubų federacijos Chicago klubas, talkinant Motinų komitetui, įvyks balandžio 30 d. 5:30 v.v. Niko's salėje, 7600 S. Harlem. Visuomenė kviečiama dalyvauti ir pasigėrėti mūsų abiturientais.

x Rečitalis-koncertas, kurį atliks Apolonija Matkevičiūtė ir Petras Steponavičiai, Vilniaus Jaunimo teatro aktoriai, bus balandžio 28 d., penktadienį, Lietuvos centre Lemonte. Bilietai bus prie įėjimo. Kviečia lietuvių visuomenę koncerte dalyvauti.

x Chicagos Lietuvių Moterų klubas turėjo metinį susirinkimą, vadovaujant pirminei Emmi Petraitis ir valdybai, balandžio 19 d. Bus vėliau pranešta apie ateinančių banketą nariams ir svečiams.

x Ona Dainis iš Chicago, Ill., pratesė prenumeratą, pridėjo 20 dol. auką ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. O. Dainis skelbiame garbės prenumeratorė, o už paramą labai dėkojame.

x Antanas Šeduikis, Brockton, Mass., mūsų bendradarbis, už parduotas „Draugo“ knygas atsiuntė \$04.31 dol. ir dar daugiau jų užsisakė.

x Ieškau darbo prižiūrėti ligonį arba vaikus ir gyventi kartu. Skambinti 425-8967. (sk)

x Kelionė per Didž. Britaniją. Bus aplankyti 3 kraštai. Registracija vyksta iki gegužės 1 d. Iš Chicago išvykstame birželio 13 d., grįžtame birželio 27 d. Registruoti pas Vidą Jonušienę, Amber Travel Service, 11745 Southwest Hwy., Palos Heights, IL 60463, tel. 312-4487-7420. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x A. a. Violeta Karosaitė po ilgos ir sunkios ligos mirė savo namuose motinos akivaizdoje balandžio 24 d. Velionė buvo baletu solistė, choreografe, turėjo savo baletu mokyklą, taip pat akinių ir dovaninių prekių parduotuves. Bus pašarvota balandžio 27 d. Petkaus Marquette koplyčioje. Balandžio 28 d. 7 val. atsisveikinimas, o šeštadienį, balandžio 29 d., 9 val. iš koplyčios bus nulydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia gedulingoms šv. Mišioms. Iš ten bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Nuliūdime liko serganti motina, iš Lietuvos atvykęs pusbrolis, daug draugų ir gerbėjų.

x Pietų Amerikos lietuvių gyvenimo vaizdai bus rodomi Jaunimo centro kavinėje balandžio 28 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Vakaroneš apie Argentiną, Braziliją ir Urugvajų skaidrės parūpintos kun. A. Saulaičio. Išskelsima Vasario 16 gimnazijos svarba lietuviškam gyvenimui ir Brazilijos stovyklavietės Lituanikos vaidmuo.

x Arūnas Marcinkevičius, 21 metų amžiaus, medicinos studentas, nori susirašinėti su Amerikoje gyvenančiais akademikais. Prašo rašyti lietuviškai ar angliškai adresu: Lithuania, T.S.R., Kaunas 233005, Dainavos g-vė 3-71.

x Kun. Zenonas Smilga, Westbrook, Conn., dr. A. Baltrušaitis, Milwaukee, Wisc., Anelė Kneženas, New Britain, Conn., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 15 dol. aukų. Nuoširdus ačiū.

x Po 10 dol. atsiuntė įvairiomis progomis Bronė Motušienė Balfio Cicero skryiaus valdybos vardu, L. Lendraitis, So. Boston, Mass., S. Vilniskas, Windsor Ct., kaip auką dienraščiui. Labai dėkojame.

x Šarūnas Tauras, Valparaiso, Ind., pratesė „Draugo“ prenumeratą su visa šimtaine. Š. Taurą skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x JUOZAS BACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x Turime tiesioginį susitarimą su „dolerinėmis“ parduotuvėmis. Jūsų pinigai bus saugiai pervadami per banką jūsų giminei Lietuvoje. Šis būdas tinka įsigyti įvairioms prekėms, automobiliams, išvengti muitinės išlaidų ir palikimus sutvarkyti. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145. (sk)

x Siunčiame prekes į Lietuvą kargo. Jūsų dovanos, kaip video kameros, magnetofonai, radijo 2-jų kasetių aparatai ir kitos, Lietuvoje pagedaujamos, prekės pasiekės Vilnių per 5 dienas, saugiai ir pilnai apdraustos. Priimame prekių ir persiuntimo užsakymus ir iš kitų JAV miestų. PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, Ill., tel. 312-778-2100. Sav. A. F. Šlantai. (sk)

x Naujausios žinios iš Lietuvos kasdien girdimos ne tik naujais, bet ir senais Grundig radijais. Gradinskas 2512 W. 47th St., 376-1998. (sk)

x LB Brighton Parko apylinkės valdyba rengia pietus sekmdienį, balandžio 30 d., Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje nuo 11 val. ryto iki 1 val. po pietų. Bus skanių cepelinų, kugelio, dešrų ir kopūstų. Visus kviečia pietuose dalyvauti ir skaniai pavalgyti.

x Balandžio 28 d., penktadienį, 7:30 val. vakaro Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje dr. Violeta Kelertienė skaitys paskaitą „Persitvarkymo judėjimas ir atvirumo poslinkiai šiuolaikinėje Lietuvos literatūroje“. Dr. Kelertienė yra Lituanistikos katedros Illinois universitete profesorė. Paskaitos dėmesio centre bus naujausi literatūros reiškiniai Lietuvoje, praplėtę Lietuvos rašytojų meninės kūrybos galimybes. Pranešėja kalbės apie pastarųjų laikų prozos veikalus, įvertins literatūros indelį į šiuolaikinį lietuvių tautos išsivaduojamąjį judėjimą. Po paskaitos aktorė Nijolė Martinaitytė skaitys ištraukas iš aptariamojo laikotarpio prozos. Po vakarienės vaisės. Visi kurie domisi lietuvių literatūros vaidmeniu dabartiniame tautiniame atgimime Lietuvoje, kviečiami atsilankyti.

x A. ir R. Milišauskai, Antioch, Ill., pratesė „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams su 50 dol. auka, kad dienraštis gyvuotų ir lankytų kiekvieną lietuvių šeimą. A. ir R. Milišauskus skelbiame garbės prenumeratoriais, o už realią auką labai dėkojame.

x Maria Vaitkus, Belleville, Ill., pratesdama „Draugo“ prenumeratą atsiuntė visą šimtainę. M. Vaitkui, mūsų garbės prenumeratoriui ir rėmėjai, tariame nuoširdus ačiū.

x Ona Matusaitis, Worcester, Mass., pratesdama „Draugo“ prenumeratą, pridėjo 20 dol. dienraščiui paramai ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. O. Matusaitis įrašė ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką labai dėkojame.

x R. G. Val., Oak Brook, Ill., užsisakė naujausią leidinių ir ta pragra pridėjo 11 dol. lietuviškos knygos paramai. Labai dėkojame.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x Kas norėtų vykti į Lincoln Park siltadaržį ir zoologijos sodą balandžio 28 d., pršomi registruotis Vyr. Lietuvių centre, tel. 476-2655. (sk)

x Ieškoma pirkti IBM rašomajai mašinei tinkantis šrifto „sviedinys“ su 88 rašmenimis, lietuvišku šriftu. Kreiptis: E. Sakadolskienė, 9509 Ocala Street, Silver Spring, MD 20901; tel.: (301) 585-6362. (sk)

x Jei skilandžių jums tik reik, tai pas Petrą greit užėik — International Meat Market, 2913 W. 63 St., Chicago, IL 60629, tel. 1-312-436-4337. Pasirinkimas įvairių rūkytų mėsų, dešrų ir kitų produktų. Užsakymus priimame ir siunčiame bet kur. Sav. Petras ir Izabelė Burkauskai. (sk)

x Nuotaikingas Pavasario pokylis, ruošiamas Lietuvos Dukterų, jau artėja. Jaunimo centro did. salėje gegužės 13 d., svečiai vaišinsis O. Norvilienės gaminta vakariene; laimingieji bus puikūs dovanų. Bilietai — dr. jos raštineje 10-2 v.v. kasdien. Tel. — 925-3211. Laukiame fantų loterijai. (sk)

Redaguoja J. Piacas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Žvaigždutė

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

SAULUTĖS VEIDRODIS

Žvelgia sesė veidrodėlin,
Sau kasas bėpindama,
O pro atvirą langelį
Saulė šypsosi linksma.

— Ei, saulute skaisčiaveide,
Taip meiliai į mus žiūri!
Kai šukuoji aukso plaukus,
Veidrodėlį ar turi?

Ir atsako jai saulutė:
— Veidrodėlį aš turiu,
Kai į jūsų tėviškėlę
Savo spindulius beriu.

Aš regiu ten savo veidą
Nemunėlio gelmėse,
Žolynų ramos lašeliuos
Ir vaikučių akyse.

Leonardas Žitkevičius

LIETUVA

Aš lankau lituanistinę mokyklą Ottawoje. Europos žemėlapyje galiu surasti Lietuvą. Mokykloje daug kalbama apie Lietuvą. Žinau, kad ji yra prie Baltijos jūros. Didžiausia Lietuvos upė yra Nemunas. Jos sostinė Vilnius. Aš esu nupiešęs Lietuvos žemėlapi, ten viskas yra pažymėta.

Paulius Gutauskas,
Ottawas Dr. V. Kudirkos
lit. m-los mokinys. Kanada
(„Trupinėliai“).

MANO DARŽAS

Mūsų daržas yra labai didelis. Jis susideda iš terasų. Vienoje terasoje auga rožės, antroje — vaismedžiai. Kitoje vietoje yra ugnivietė ir stalas su kedėmis. Pati gražiausia vieta — tai mano kempelis. Čia auginu gėlytes. Nežinau jų pavadinimo, bet jos yra geltonos ir oranžinės spalvos. Padėdu močiutei palaistyti pomidorus, o diedukui obelis.

Vilija Gulbinaitė,
Los Angeles Šv. Kazimiero
lit. m-los mokinė.
(„Pėdsakai“)

DVEJETUKAS

(Pabaiga)
— Ei, Rimai, atėik čia, pasi-
linksminsim! — sušuko Jurgis.
Rimas nubėgo prie Jurgio:
— Klausyk, Jurgiuk, mano
mama yra čia.

— Mama? — sušuko Jurgis. —
Čia jokių mamų nėra, galime
drąsiai linksintis, kada tik
norime. Televizijos niekada
nesustabdome. Mes čia galime
daryti ką tik norime.

Rimas prisidėjo prie draugų.
Visi valgė ledus ir saldainius,
žaidė įvairius žaidimus.

— Ei, draugai, — staiga
sušuko Jurgis, — čia man jau
nusibodo, nes jau viskas netvar-
kinga. Einam pas Joną.

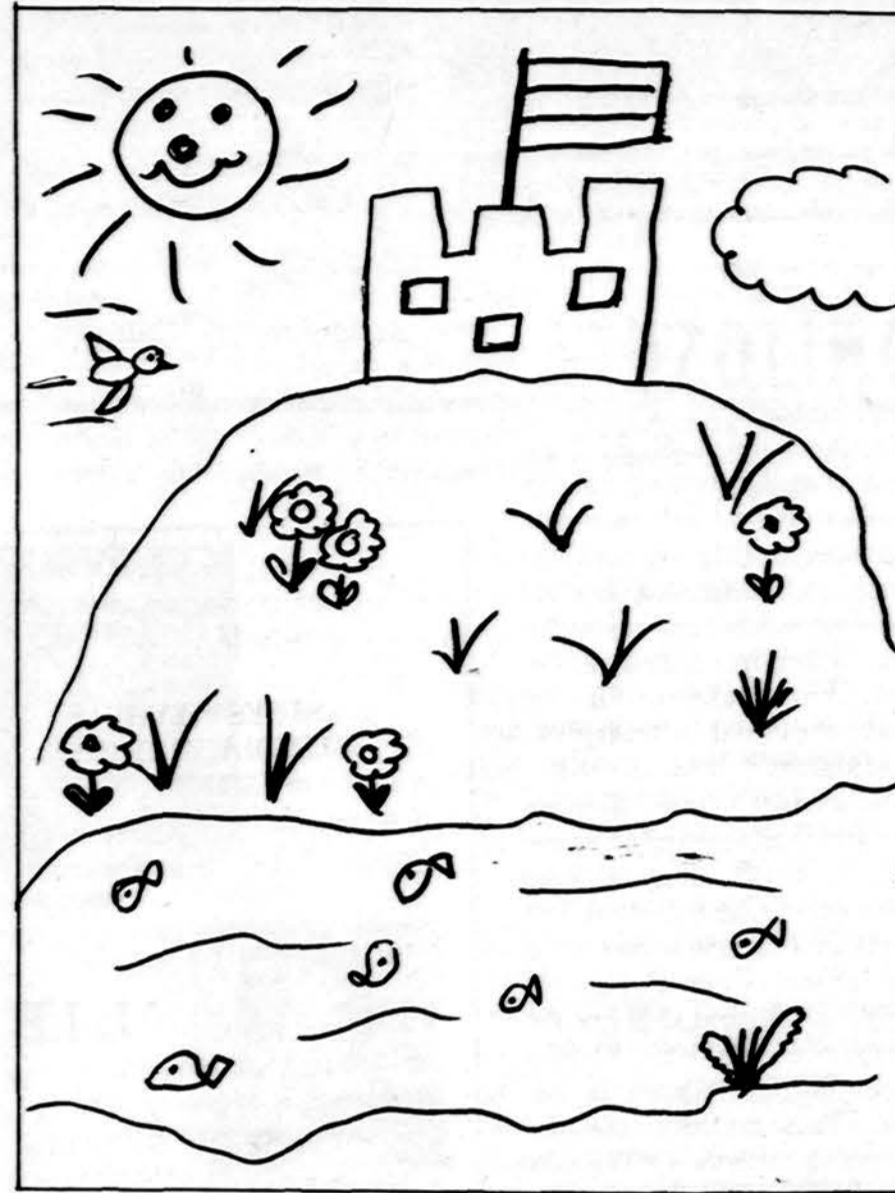
Jie visi išėjo. Rimas kartu su
jais. Ten visi linksminosi taip
kaip ir pas Rimą. Po kiek laiko
Rimas priėjo prie Jurgio ir pa-
klausė.

— Jurgi, ar ne laikas eiti
namo miegoti?
— Miegoti? Mes čia niekada
nemiegame, — jam aiškino
Jurgis.

— Bet nepagalvojai apie
mokyklą? — Vel klausia Rimas.
— Čia nėra jokių mokyklų, —
pasakė Jurgis.

Man čia patiks, pagalvojo
Rimas ir nuėjo pas draugus.

Viskas taip tęsėsi apie porą
savaičių. Buvo tik žaidimai ir
saldumynai. Pagaliau Rimui
viskas pradėjo nusibosti. Viskas

Ar būsi laisva, Lietuva?

Piešė Larana von Braun,
Marquette Parko lit. m-los mokinė

buvo vienoda.

Rimas grįžo namo į tą šiukš-
lyną, kurį jo draugai paliko ir
nuėjo į savo kambarį, užsuko
ant lovos ir užmerkė akis.

— Aš noriu grįžti namo, ten
kur yra mamos ir mokyklos.
Ten, kur kas pagiria už gerus
darbus ir pabara, kai daroma
blogai.

Staiga televizija nutilo. Pabu-
dęs lyg iš sapno, Rimas nuėjo
prie televizijos ir pastebėjo, kad
ji turi mygtuką. Jis atsuko tele-
viziją.

— Rimai, ar tu žiūri televiziją?
— pasigirdo mamos balsas.

Rimas sustabdė televiziją ir
vel atsigulė ant lovos su
šypsena, prisiminęs šią gražią
fantaziją.

Rimas Putrius,
Marquette Parko
lit. m-los mokinys.
(„Vyturėlis“).

BIRUTĖS PŪKELEVIČIŪTĖS „PAVASARIS“

Pavasaris — ypatingas metų
laikas. Visas atsikelia iš po
žiemos paklodės. Viskas žaliuo-
ja, auga, gyvuoja.

Birutė Pūkelevičiūtė savo ei-
lėraštyje „Pavasaris“, labai
gražiai aprašo pavasarį. Čia
vėjas švilpauja švelniai, saulu-
tė gražiai laksto po žemę ir bitės
skraido pilnos nektaro.

Gytis Udrys,

HENRIKO NAGIO „SVAJONĖ“

Henrikas Nagys savo eilė-
raštyje „Svajonė“ rašo apie
svajonę. Jis nori pamatyti arba
sugauti Arktikos sakalą. Jis
sako, kad sakalas yra poetu
paukštis.

Atrodo, kad tas sakalas yra
jam labai svarbus, nes jis visą
gyvenimą ieško to paukščio —
svajonės.

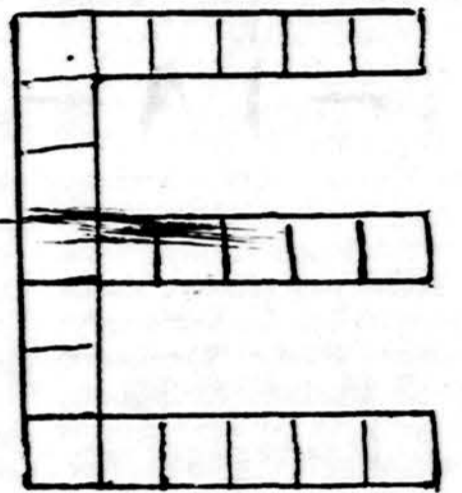
Daiva Memėnaitė,
Abu yra Detroito „Žiburio“
aukšt. lit. m-los mokiniai
(„Žiburio spinduliai“)

Ir vėto (skiria grūdus nuo
pelų), ir mēto — pilnus laukus
primėto. Marijampolė.
(Sniegas).

GALVOSŪKIS NR. 146

Labai siaura upė iš vienos
pusės plaukia du keleviniai lai-
vai, o iš kitos pusės — du
prekiniai laivai. Jie susitinka
upėje, bet prasilenkti negali.
Ties susitikimo vieta yra
mažytė priepalauka į kurią gali
iplaukti tik vienas laivas. Vis
dėlto laivai prasilenkė ir
nuplaukė kiekvienas, kur jam
reikia. Kaip jie tai padarė? Z.S.
(10 taškų)

GALVOSŪKIS NR. 147

(Žiūrėkite raidę E). Raidė E
išdalyta langeliais. Į kiekvieną
langelį reikia įrašyti po vieną
raidę. Skersai viršuje turi raidės
sudaryti žodį, kuris reiškia kurą
gaminamą Lietuvoje. Skersai
viduryje — mėsos produktą, o
skersai apačioje — kurą įvežamą
į Lietuvą iš užsienio. Skaitant
žemyn bus pietrytinė Lietuvos
dalis. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 148

(Žiūrėkite brėžinį). Į šiuos
šešis langelius įrašykite žodį,
kuris reikštų sumaltus grūdus.
Kiekviename langelyje gali būti
tik viena raidė. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 149

(Žiūrėkite brėžinį su raidė-
mis). Vietoje brūkšnelių įrašykite
raides taip, kad skaitant sker-
sai susidarytų keturraideis
reikšmingas žodis. Dvi viduri-
nės raidės jau įrašytos. Visos
raidės yra didžiosios. Su kiek-
vienu žodžiu parašykite po
sakinį, kad būtų aišku, jog žodis
yra reikšmingas. Turi būti lie-
tuviški žodžiai. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 150

Yra pastebėta, kad baltosios
meškos gyvena Arktikoje (šiauriniame poliuje), o pingvinai An-
tarktikoje (pietiniame poliuje).
Nepastebėta baltųjų meškų
Antarktikoje, o pingvinų — Ark-
tikoje. Kodėl taip yra? (5 taškų)